

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hére 2 korona.

VEDEBEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hére 2 k. 40 f.

HIREDESBÉK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 157.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, január 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: Alkalmi pártok.
A képviselőház ülése.
A talpai zendülés okai.
Megyei tisztviselők fizetése.
Öngyilkos báró.
A kereskedők szövetségének aradi gócpontja
A politika eseményei.
Mittler Pál dr. halála.
Szerelmi házasság az udvarnál.
Irodalmi-est a városházán.
A Füredi-árvákért.
A házasságtörő feleség miatt.
Tárca: Az újságíró. Irta: Faragó Rezső. — A
börtönőr. Irta: Zöldi Márton.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodál.
Irta: Lagerlöf Zelma.

Alkalmi pártok.

Arad, január 19.

Különös Isten teremtései azok az amfibiumok. Magyarul kétéletűeknek hívják őket. Megélnék a vízben, meg a száraz földön is. Egyik se hazájuk, de azért ott-hon vannak mind a kettőben. Különben többnyire ártalmatlan teremtmények. Nem is szólnánk róluk, ha életmódjuk iskolát nem csinált volna magának az emberek között. Különösen a magyar közéletben igen nagy szerephez jutottak a politikai amfibiumok.

Miután az alkotmány helyreállított, hazánk politikai életének folyása két sark-tengely: az 1867. és az 1848. körül fog. Ne essék itten most arról szó, hogy

ennek a politikai helyzetnek gyökérszáalai Szent-Istvánig és Koppányig is felnyulnak. Ellenben ne felejtjük azt, hogy 1867. óta az ó-konzervatív, a mérsékelt ellenzék, a nemzeti párt, a névtelen párton át egészen az u. n. néppártig mindig megtaláljuk a politikai amfibiumokat, akik hatvanhetesek, de negyvennyolcasok is és bár negyvennyolcasok, de hatvanhetesek, akik végül sem nem hatvanhetesek, sem nem negyvennyolcasok, hanem mindig „alkalmi párt.”

A ki ismeri a magyar parlamentáris élettörténetét, az igen jól tudja, hogy a fent tisztelt politikai amfibiumok, mint „alkalmi párt”, hol a nemzeti élet vizeinek partjain kuruttyolt, hol pedig a víz fenekére huzódott. Ott kuruttyolt, valahányszor a nemzeti életnek komoly, csendes munkára volt szüksége. A politikai amfibiumok ilyenkor adtak életjelt magukról és hangos brekegéssel tudtul adták a világnak, hogy ők vannak. Belekibálták a társadalomba, hogy csak ők öröködnék a nemzeti érdekek felett. Ellenben, mikor olyan munkákra került a sor, amelyek a nemzeti lét tényleges erősítése végett, az egész nemzet felbuzdulása mellett sikerrel indítottak folyamatba, a nemzeti békák megvonultak a víz fenekén és összes tevékenységük a nemzeti felbuzdulás tiszta hullámainak a megzavarására irányult.

A magyar polgárnak, ki hazája fel-

virágzásán rajongó lelkesedéssel csügg, soha sem szabad megfeledkezni ezen politikai amfibiumok igazi jelleméről. Nem szabad magát félrevezettetni e hangos atyafiak nemzeti symphoniájától. Hiába verik mellüket, hogy ők a nemzetért, a nemzeti nyelv jogaiért küzdenek, hiszen hányszor állották már útját a nemzet megerősödésének és összeolvadásának, a nemzeti állam kiépítése nagy munkájának. A ki nemzeti jogokat komolyan kíván, az tudja azt, hogy első sorban erős nemzetet kell teremteni. A ki a gyöngye nemzet előtt nagy erőt igényelő eszményeket lobogtat s azok után futásnak indítja, az nem a napkeleti bölcsek csillaga, hanem lidércfény, mely mocsarakba csábit.

Nem is olyan régen — alig tiz esztendeje, — egy nagy munkát a nemzet s ennek képviselete, amelynek célja, rendeltetése a magyar politikai nemzetnek összeolvasztása, a faji és felekezeti választófalak lerombolásának megkezdése volt. Ugyan, hol voltak akkor a mai nemzeti színű leveli hékák? A nemzet megerősítése nem kellett nekik, ellenben most szívesen belevinnék a nemzetet egy reménytelen, kétségbeesett küzdelembe.

Volt idő, ez sem olyan régen, a mikor mintha megingott volna a föld a magyar szabadelvűség alatt, mintha a nemzeti eszme fénye hanyatlani kezdett

Az újságíró.

Irta és a mai irodalmi estélyen fölolvasta:

Faragó Rezső.

Ó, mennyi drága rimet pazaroltam
Művésznők rózsás körmeckéire!
Bár olyikról nem tudtam, merre, hol van
S dalomnak se jutott hozzá híre.
Máskor magihletett a versírásra
A politika néhány óriása;
Egy s más jelesei közéletűeknek,
Kik hol feltűnnek, hol pedig letűnnek;
Es számos nótáimnak vala közte
Több asztaltársaságnál énekem;
Kik a hol jóvoltáért gyűlnek össze
Minden csütörtök-avagy pénteken.
A jótékony hölgyek arany szivérül
Be hangulattal pengett a dalom!
S büszkén, a férfiról, a kit vezérül
Szemelt ki ez, vagy az a mozgalom.
Igazgatókrul is ontottam tentát,
Kik megmenték a régi dividendát
Rossz gazdasági viszonyok dacára
A részvényes polgártársak javára.
A mint látszik: rövid költői pályám
Sokfele hangba', változatba' tellett,
Akár az engedelmes rab a gályán
Mindenről döngöcsöttem, hogy ha kellett.
A miért nem jutalmaz a babér,

Mi rimmel össze nem fér, s összefér;
Mitől megborzong s ajkát félrehúzza
Kényes izlésű védszentnőm, a muzsa;
De másként senkit érte baj nem ért,
Ez egyszer hát, jó Istenem miéért,
Ne irhatnék — Lem játszva a szerényi: —
Az újságíróról egy költeményt?
Kit eléggé nem róható bibaból
Vert föl öreg barkájába Noé;
A kit a hou eltakar, de nem ápol,
Ha egyéb nem: legyen e dal övé.

De hogy vegyem, — ha már ennyire tartok,
És formát kezd im ölteni a test, —
Egy kalap alá a New York Hera dot
S a pankotai majd minden het-et?
Alig tudom: hogyan fog férni össze
A Figero s a Neupanáter Presse?
Mindegy. Ha kicsi, nagy újság, — azért
Nem a lap teszi, se a rang: a vér.
Egyikben ritka, másokban sűrű,
De másként egy a kis- és nagyhirű.
S a megjelenni csupán két hetenként
Bátorkodó lap felelőse tén
Nem jog nélkül szokott beszélni ekként:
„No, lássuk, mit ír Falk, a kollegám.”
S ki a lopások hírét összehordja
Kartársra Stanleynek, — a gúny hiába —
Csak Stanley Afrikába megy riportra,

Amaz pedig — a csendőrlaktanyába.
Azért, igaz, nincs köztünk összetartás
És hangzik is e miatt sok panas',
Mivel: alulról föl mindenki kartárs
De: felülről le már senki sem az...

A költő, mondják, születik, de nem lesz,
Ugy nő hozzá a dalhoz, szerelemhez.
Az újságíró pályára se lép
Az ember tudva, elhatározottan,
Csak, — hogy és mint esik — utóbb-előbb
Azon kapja magát egyszer, hogy — ott van.
Hírét se hallották tegnap neki,
S ma már erős ököllet döngeti
A nyilvánosság nehéz kapuit;
Ítéletet mond, erkölcsöt tanít.
Járt iskolába, van-e diplomája?
Valószínű, de nem árulja el,
Attól tart: úgy nem túri meg a pálya,
A mely szabad, s melyre tévedni kell.
Hát újságíró. Nimbusz övezi,
Pincér „szerkesztő ur“-nak címezi
Csövestül éri művésznők kegye,
Es mindenhová van szabadjegye!
Mindenhová, — még a pokolba is
Talán, hova a sajtó sok hamis
Barátja olykor szörnyen elkívánja,
Főlényes gunnyal mutatván utána:
„Ily alakok gyártnak közvéleményt...”

volna. Ugyan kiknek csillaga szállott ekkor magasra és kik állottak éppen a nap alatt? Bizony a mai nemzeti hősök. kiknek mindig virrad, ha a nemzeti eszme halványodik, a kik akkor nőnek, ha a nemzet hanyatlik.

Nincs nemzet, melynek élete simán, viharok és nagy megpróbáltatások nélkül folynék. Az eszmék harca azonban még akkor nincs kárára a nemzetnek, ha nagyobb hullámverésekkel jár. De okvetlenül szükséges, hogy a küzdő eszmék képviselői határozott jellemek és ne politikai amfibiumok legyenek. Az elvi pártok között semmi helyük az alkalmi egyesületeknek, mert ezeknek csak egyetlen céljuk van, t. i.: önmaguk.

A politikai amfibiumok életmaximája korántsem a „nemzeti jogok“, hanem a létel. Vagyok, mert vagyok! Reméljük, hogy a nemzet közvéleménye, a politikai békának az a hatalmas királya ki fogja mondani a maga ítéletét nemsokára. Nem vagytok, mert nem érdemlitek, hogy legyetek!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 19.

A képviselőház mai ülésére viharokat jósoltak. Megtörtént az a hallatlan vakmerőség, hogy Feilitzsch Arthur báró pontosan megtartotta a tegnapi ülésen a házszabályok rendelkezéseit és Kaas Ivor báró határozati javaslatát, amelyet a sokat beszélő báró szórakozottságból későn küldött föl az elnöki emelvényre, nem fogadta el.

Ime ebből a kis mustármagból kell mára kihajtania a vihar-fának.

Tíz órakor Perczel Dezső elnök megnyitja az ülést s fölolvastatja a jegyzőkönyvet. A jószok szavai beválnak. Ha nem is vihar, de erős csatározás indul meg a jegyzőkönyv körül.

Ma zárt ülés is volt, melyen az obstruálók kiméletben támadásokat intéztek Feilitzsch Arthur b. alelnök ellen. Azzal fenyegetőztek, hogy

az nap, a mikor Feilitzsch elnököl, mindig zárt ülést fognak kérni. Hát teljék ebben az új mulatságban kedvük Ugronéknak!

A képviselőház ülése január 19-én.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Kaas Ivor báró az első, aki megindítja az ügyet. Föláll s bizonyítani kezdi, hogy ő tegnap fölolvasta határozati javaslatát, miért is kéri, hogy azt vegyék a jegyzőkönyvbe. Hogy csakugyan fölolvasta a határozati javaslatot, erre nézve tanuságra hívja Jakabffy alelnököt, Nyiry Sándor honvédelmi minisztert és a Háznak minden tagját, aki jelen volt. Ha abbeli kérelme, hogy a tegnapi jegyzőkönyvbe vétesse föl határozati javaslata, nem volna teljesíthető, úgy a mai jegyzőkönyvbe kéri beiktatni.

Jakabffy Imre: O ugyan jelen volt Kaas Ivor tegnapi beszédénél, látta is, hogy Kaas sok mindent olvasott föl, de arra nem emlékszik, hogy Kaas határozati javaslatot is olvasott volna föl. A sztenografikus följegyzések szerint a jegyzőkönyvben nincs nyoma a dolognak. Ezekben legföljebb annyi van, hogy Kaas be fog nyújtani egy határozati javaslatot.

Kaas Ivor: Személyes kérdésben szólal föl s ujóul Nyiry Sándort hívja tanuságnak vélt igazai mellett. Aztán azt mondja, hogy itt az ideje, hogy Feilitzsch báró okvetetlenkedéseinek végét szakítsanak.

Tisza István gr.: Nem szeretné, ha ebből a dologból airt keretitenének. Feilitzsch tisztán a házszabályok alapján járt el s híven követte annak rendelkezéseit. A protokolumból világosan kitűnik, hogy Kaas nem terjesztett be javaslatot és ezért semmi sem állja útját annak, hogy a jegyzőkönyvet hitelesítsék.

(Elnöki felvilágosítások.)

Feilitzsch Arthur báró: Kaas Ivor akkor nyújtotta el javaslatát a terembiztosnak, mikor már az utána következő szónok, Várady Károly beszélt, pedig szóló egy darabig várt, hogy Kaas beadja javaslatát. Ezután rögtön bizonyosságot szerzett a gyorsiról följegyzések-ből, hogy Kaas nem olvasta föl a javaslatot, csak kiállításba helyezte, hogy majd benyújtja. Ha ezek után Kaas azt mondja, hogy szólnak egyéb céljai voltak az eljárásával, szóló azt feleli, hogy élete és hazája céljait sohasem fogja a Kaas céljaival fölcserélni.

Kaas Ivor: Nem vagyok szabadkőműves nagymester.

Feilitzsch Artur: Ami Kaas kijelentését illeti az okvetetlenkedésről, azt visszautasítja. Az elnöki székben az vezető, hogy a Ház ta-

nácskozásainak tekintélyét megőrizze és azt erélyesen és igazságosan teszi. Igazságosan járt el a mostani esetben is. Kaas téved. Ismerje be, hogy szórakozott volt. (Igaz! Ugy van! A jobboldalon.)

Szederkényi Nándor: Mint szemtanu azt iparkodik bizonyítani, hogy Kaas fölolvasta a határozati javaslatot, be is nyújtotta volna, de a terembiztos nem volt kéznél. Indítványozza, hogy vegyék föl Kaas javaslatát a jegyzőkönyvbe.

Perczel Dezső elnök: Ha Szederkényi indítványt akar tenni, azt írásban kell betérjesztene. (Szederkényi beadja indítványát.)

(A többi hozzászólás.)

Tisza István gróf miniszterelnök: Bizonyítja, hogy az nem elé, ha valaki csak mondja és igéri, hogy be fogja terjesztetni a határozati javaslatot. Azt föl is kell olvasni s tényleg be kell terjesztetni. Hivatkozik a gyakorlatra.

Holló Lajos: Feilitzsch Arturt avval vádolja, hogy őt mindig pártszempontok vezetik. Különböző ezt a dolgot ő napirend előtt is szóvá fogja tenni. Aggódik, hogy az alelnök nem fogja vezetni tudni a tanácskozásokat pártszenvedély nélkül.

Feilitzsch Artur báró: Protestál az ellen, amit Holló mondott. Amikor az elnöki emelvényre lép, többé nem pártember. Szenvedélyeit letudja szorítani és van annyi lelki energiája, hogy pártpolitikai szenvedélyei ne uralkodjanak felette. Holló Lajos vádját visszautasítja. (Helyesítés a jobboldalon.)

Ugron Gábor: Azt vitatja, hogy a határozati javaslatot nem kell fölolvasni. Elég, ha az ember megemlíti. Erre nézve nincs intézkedés a házszabályokban.

Rakovszky István: Csatározik Ugron Gábor fölfogásához.

Perczel Dezső: A házszabályok idevonatkozó intézkedéseit magyarázza és bebizonyítja, Ugronnak, hogy nincs igaza.

Zboray Miklós: Polemizál Perczellel.

(A szavazás.)

Elnök: Minthogy a házszabályokhoz senki sem kíván szólni s a jegyzőkönyvhöz sincs szava senkinek, fölteszem a kérdést: Elfogadja-e a Ház változatlanul a tegnapi ülés jegyzőkönyvét?

A Ház tulnyomó többsége változatlanul fogadja el a jegyzőkönyvet. Föltűnik, hogy Apponyi Albert és néhány nemzeti párti disszidens az Ugron párttal és néppárttal szavaz.

Elnök: A jegyzőkönyvet hitelesítem. Beterjesztem az indítványokat. (Z.)

Miközben az elnök az irományokat terjeszti be, egy ívet nyújtanak az elnöki emelvényre.

A jelezőnek sora hosszú lista:

„Nagyképű, mint egy ifju zurnaliszta.“

Itt Leiter Jakab, ott Klakkhut Frigyes,

„Csak hogyha jól hazudik, úgy ügyes.“

Pedig szegénynek van baja elég,

Kínózza az idősebb nemzedék;

Becsmérlik, lerántják, ugrasztják,

Hogy e sivár ösvényről elriasszák;

A rendőrséghez küldik, hogy nyomozza

— Mit három hiteles szemtanu látott:

Hogy egy orosz hadihajó orozva

A városmenti folyón vert blokádot.

Majd így szólnak: „Ha nem megy a riport,

Próbáljon a juktimról írni cikket,

S nem árt, a kormánynak, ha odacsipked.“

S ő ír, csak ír, ezer s ezernyi sort,

Húzza a gyékényt a kormány alatt,

Csak ír, egy percnél pihenése nélkül,

S a szerkesztőtől azt kérdezi végül:

„Mi is a junktim, ha kérdenem szabad?“

Tüdejét, lelkét nem félti, nem ója,

Csak hogy helyén megállja a sarat:

Mert néha meging a pozíciója:

„Egy sikkasztó jegyzővel lemara!“

S nem tudta meg — ez már nem is cse-

kelység: —

A cselédügyi bizottság ülését.

Ha védekezni, ridegen felel

A felelőse: „Hja, ujságírónak

Ha niaú nincs minden amocionak,

Mindenhol lenni, s mindent látni kell;

A titok bűvös lakatját kizárni,

Keresz ülbújni egy tűnek fokán,

Kisütni: törtéjék akárhol bármí,

Ki tette, és hogy milyen ügy okán:

A világ legjobb rendőre legyen,

Tudásban Beöthy Zsolton tullegyen;

Legavatottabb a politikában,

Mindent legjobban tudjon s legkorábban.“

„S mellé“ — így gyurják a szegény fiut —

„Nem árt, ha véletlenül írni tud.

De hát önből ügyefogyott barátom,

Sohase lesz ügyes legény a gáton . . .“

S ezt jósolja neki lépten-nyomon:

„Fiatal ur: nem mondok egyebet,

Megengedem, hogy büszke erromon

Kongresszust tartsanak a verebek

S csipogjanak, mig fejem belekából,

Ha ujságíró lesz egyszer magából!“

És mégis az lesz, s az is marad aztán

De már a szíve nem köti ide;

Belátja, hogy oly sok időt mulasztván,

Nagyon sokat kell helyreütnie;

Abrándok híd-g lázát kiheverve,

Izgatja folyton száz eszméje, terve,

Mert érzi: minden hiábavaló,

E hitvány pálya neki nem való.

Nem kívánja a művesző kegyet

S a szabadjegy-tengert, a melyben úsznak,

Miniszterek fognak vele kezét,

De előbb, óvatosan — keztyűt háznak.

Ki társasvacsorákon poharat

Tölt a sajtóért — az dob rá sarat,

Színlelt nyájasság éri mindenütt . . .

Ezer tervet szó, — egy talán beüt.

Egy szókimondó, véres lapot indít,

Hogy rettegett hatalomnak tekintik.

Valakivel megír egy operettet,

Mely minden nézőt halálra neveltet;

Vagy egy drámát: — zajos sikere lesz

Lefózi vele gyerek játszva Prémét

S a takarékpénztárba elhelyez

Egy millió korona tautímet.

Vagy nyit egy irodalmi irodát,

Hol bárki verset, beszélt, balladát

Kap, házhoz hordva, árszabás szerint,

Kielégítve mindenki igényét,

S ha megfizette, kiadhatja mint

A legsajátosb, önnön szerzeményét.

Mindennap új eszmével kel, s lefekszik,

Az egyiknél a másik jobban tetszik

Es mindeniknél az jár az eszében:

Ha megcsinálhatná valamiképen,

Nem tűrné, hogy agyveleje, tudása

A vakolat legyen, a melyen más a

Palotákhoz téglákat rakjon szorra,

Elnök: T. Ház! Ebben a pillanatban husz képviselő által aláírt *zárt ülés* elrendelését kérik. A zárt ülést ennél fogva elrendelem.

(A zárt ülés.)

Perczel Dezső elnök megnyitja a zárt ülést.

Szederkényi Nándor volt az első szónok. Azt állítja, hogy valahányszor Feilitzsch elnökölt, mindig történt eddig valami az ülésen. Feilitzsch úgy elnökölt, s olyan modorban beszélt a képviselőkkel, amit eléggé jellemezni nem lehet.

Kaas Ivor br.: Olyan, mint egy botos ispáné.

Szederkényi Nándor: Feilitzsch illeték-telenül utasította vissza Kaas Ivor határozati javaslatát.

Holló Lajos: Feilitzsch pártszempontból szokott elnökölni. Viselkedése kihívó, lenéző. Ezt nem tűrhetjük s ha másképp nem, utólagosan fogják megtorolni.

Kovács Pál (néppárti): *Ugy jár majd, mint Eremit!* (Nagy zaj, mozgás.)

Perczel Dezső elnök a kifejezésért Kovácsot rendreutasítja. Kijelenti azután, hogy az imént, mielőtt az elnöklést átvette volna, mind két alelnökkel beszélt s mindketten azt mondták, hogy nekik az a benyomásuk, hogy Kaas Ivor nem adta be a javaslatot. Ezt azért adja most elő, hogy hátha szolgálatot tehet kijelentésével az ügynek.

Fernbach Péter tanúsítja, hogy Kaas a határozati javaslatot kezében tartotta s szabályszerűen letette a Ház asztalára.

Simonyi Semadam Sándor: Feilitzsch mulasztást követett el azzal, hogy nem hívta fel Kaas Ivort határozati javaslatának írásban való benyújtására. Zeilitzsch eljárása olyan, mint a ki kákán csomót akar keresni. Ezzel Feilitzsch csak az ellenzőket akarta moleosztalni.

(Apponyi, Rakovszky és Ugron.)

Apponyi Albert gróf állott most fel szólásra. Szerinte ez a kérdés nem bir politikai fontossággal s csak abból a szempontból ítélhető meg, hogy a házszabályoknak megfelel-e az, a mi történt? Szerinte az elnökség eljárása helytelen volt, bár az egyik alelnök jóhiszeműségét nem vonja kétségbe. El kell fogadni az egyszerű, józan éssz szabályait, mely szerint ha valaki azt mondja beszédében, hogy: „határozati javaslatot nyújtok be“, ez a javaslat jogilag beadottnak tekintendő. Ezt az elnök egy rövid kijelentéssel elintézhette volna.

Rakovszky István: Feilitzsch báró olyan rekordot teremtett az elnöki székben elkövetett ügytelenségek terén, melylyel megérett arra, hogy ellene a küzdő ellenzék erősen fellépjen. Most is, mikor az ő eljárásáról van szó, neg-

ligálja az egész históriát és itt sincs. Ha Feilitzsch vakmerő merényleteit tovább is folytatni akarná — ugymond Rakovszky — valahányszor ő az elnöki székbe ül, mindig zárt ülést fogunk kérni, hogy elnöklését lehetetlenné tegyük. (Nagy zaj jobbról.) Nem vagyunk zseb-metszők közt, hogy mindig arra vigyázzunk, melyik zsebükből akarnak egy-egy jogot kivenni. Megengedem, hogy Feilitzsch az elnöki székben egy nevetség, ügytelenséget egyremásra halmozó alak, de hiszen nem mi ültetjük oda. Gondoskodjék a többség, hogy ott tovább ne provokálhasson bennünket.

Ugron Gábor: A képviselőház gentlemanek gyülekezete. Feilitzsch katonatisztnak képzelet magát közöttünk és durva hangon osztogat parancsokat. Nincs az a korcsmai társaság, mely ki ne dobna azt, a ki azzal lép be, hogy majd ő megmutatja, ki a legény a csárdában? Attília az isten ostroma volt, Feilitzsch pedig, úgy lát szik, az „ellenzék ostroma“ címet akarja kiérdemelni. Arra kérem tehát itt a zárt ülésen, ne akarjon többnek látszani, mint a mi.

Kovács Pál személyes kérdésben szólva kijelenti, hogy iménti közbeszólását, az Eremitre vonatkozót, csak *erkölcsi megsemmisülés* tekintetében értette, mert igen természetes, hogy bunkóval nem akarunk képviselőtársaink ellen menni.

(Ujból nyílt ülés.)

Miután több szónok nem volt, elnök a zárt ülést berekesztette és tíz perc szünetet rendelt.

A nyílt ülésen

Jakabffy Imre elnökölt. Folytatták az ujoncmegajánlási törvényjavaslat tárgyalását.

Udvarny Ferenc az ülés végéig, d. u 3 óráig beszélt.

Holnap folytatják a vitát.

TÁVIRATOK.

A háború.

London, január 19. A *Daily Mail* jelenti Tokióból tegnapi: A pénzügyminiszter a legkiválóbb pénzügyintézetek vezetőit tanácskozásra hívta. A tanácskozás után a miniszter a jelen helyzetre vonatkozó külön rendeleteket bocsátott ki. Sanghaiból táviratozzák a *Daily Mail*-nak: *Anankingi* alkirály 10,000 főnyi kina csapatot szándékozik észak felé küldeni. Az első 5000 ember hír szerint februárban indul. Az alkirály Japántól egy millió tael ára fegyvereket vett. Más tengerparti kerületek alkirályai és kormányzói is nagy fegyver- és lövedékanyag megrendeléseket tettek Japánban.

London, január 19. A Reuter-ügynökség jelenti Manillából: Az Egyesült Államok ázsiai harci hajóhada ideérkezett. A hajóhad átlag 12 csomónál nagyobb gyorsasággal jött. A hajók megérkezésükkor hír szerint utasítást kapnak, hogy Jongszifoba menjenek.

A talpasi zendülés okai.

(A szocialisták összekülvése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

A mai postával *Talpas* községből az alábbi levél érkezett hozzánk:

Talpas község lakóinak a közállapotok ellen emelt elégtelenségi panaszai egyáltalában nem régi keletűek, azoknak korát és keletkezését alig egy évesnek mondhatni. Ezek leginkább és különösen azóta keletkeztek és meültek fel, mióta községünkben a *szocializmus* tana kezdtek gyökeret fogni.

Téves az az állítás, hogy a talpasi szocialisták a múlt év tavaszán beállították a községi irodába az ott *Szelezsán* János községi jegyzőtől a számadások megmutatását követelték, mire a jegyző, dacára a törvény rendelkezéseinek, a kívánt iratokat megmutatni nem akarta, miért is a szocialisták a vármegye alispánjához folyamodtak, hanem nyomban azon elégtelent nyerték a panasztevők s illetve azon utasítást kaptak a községi jegyző, hogy a számadásokat mutassa meg. Ez mind nem így történt, hanem igenis igaz az, hogy a községi jegyző a községi számadásokat azok elkészítése után a törvény rendelkezéséhez mérten a község házában tizenöt napra közszemlére kitette a mit a községben úgy dobszóval, mint írásos hirdetésménnyel tudatott. Ennek eredményeként a szocialisták a kitétel utolsó hetében mint egy százan a község házára mentek *Lázár Pál* és több társa vezetése alatt azon célból, hogy az ott kitélt községi számadásokat megvizsgálják. *Lázár Pál* mintegy 30—40 szocialistával bement a jegyzői irodába és a számadásokat előkérve, azokat *Vigyik* Péterrel együtt tételenként és okmányonként három napon át megvizsgálták. Hogy az általuk elbolondított népnek valami kecségtelő eredményt mutathassanak fel a vizsgálat során több észrevételt adtak be a számadásoknak úgy bevételi, mint kiadási rovatai ellen, mely észrevételeket rövid időn a képviselő

Nem bánva, hogy kijut érte nyomorra;
Nem nyüne át több forró éjszakát,
S ha új embernek érezi magát
Akkor megdől...
A jó Isten tudja

Miért tör erre mindeniknek utja;
Költőnek jó, ha ideálja van,
Ha szeret és hogyha boldogtalan.
Magát egy drámába képzelet hősül,
Az újságíró — egyszeribe nősül.
Legyen, akiért mindent meg tud tenni,
Legyen kedve hazulról el nem menni,
Másnak bajával többé nem törődnek,
A politikával, a lappal, sőt még
Azzal se, — hogy lesz miből élni majd...
Interjuvot, riasztó hirt se hajt,
A város tótágast állhat miatta,
A kormány magát föl is akaszthatja
S a válságoknak sohse is lesz vége,
Csak azzal: hogy őt végtelen szeresse
Ne választhassa tőle el egy perc se
Hü asszonya, kicsike felesége!...

Egy úgy csalódik, hogy elérli végül,
A másik meg kiábrándul a nélkül.
És hovatovább, gondtól görnyedetten
Egyforma mód vénülnek mindketten.
De kár vénülni!... Szép asszonynak, lónak

De legkivált kár az újságírónak.
Haragszik rá, akit egy betűjének
Valaha egy kicsi fulánkja érte,
Másik azért ellensége szegénynek,
Mivel egykor eléggé nem dicsérte
A nyomában ilyen kritika jár:
„Kürtölte m gát“ már a „vén számár.“
„A cikkeiben nincs se tűz, se szellem,
A hogyan ir, nem értenek ma a nyelven.
A lapba nem valók ilyen írások...“
Hangoztatják az ifju óriások,
Kiáltván nekik padlatot verőn:
„Helyet az ifjaknak itt... Place aux jeunes!“

Isten bizony: nem bus panaszkodásnak
Irtam ezt az újságírók felül,
Hisz odavetett kusza pár vonás csak
Mi tollam alá ment, önkéntelenül.
Isten bizony, nem magamról ítélem
És nem is vettem senkit se modelnek,
Hiszen: az életnek emez időtlen
Leíró dal, tudom, hogy nem felel meg.
A valóságban az újságíró
Tekintélylyel, nagy szereppel bír
És döntő társadalmi tényező,
És közbecslésnek örvendő: ez ő.
Kit mostohául méltatott dalmom
Urak: a hetedik nagyhatalom!

A börtönőr.

Irtá: Zöldi Márton.

A bünt ismerjük. Rendben, sorban lajstromozva van a törvénykönyvben. A bűn régi, de a bűnös mindig új. Ismerjük-e a bűnöst? Az újabb tudományágak között egyre nagyobb jelentőséget nyer a bűnügyi antropológia. Elszánt kutatók, nagyhirű bölcsészek mindenáron hozzáférkőzni akarnak a bűnös lelkéhez. A szociológia minden eszközt mozgósítják, de hasztalan. A bűnös lélek ingerkedő rejtély marad s Dosztojevsky, a legnagyobb elmék egyike, aki a legmélyebben pillantott bele a kriminális pokolba, nem mer típusokat fölállítani.

De a nagy orosz mégis fölvilágosít bennünket egy több évezredes tévedés felől. Ez a tévedés abból áll, hogy mi a bűnöst a lélek gyökeréig, fenékiig romlottnak hisszük. Ehez képest úgy rendeztük be társadalmi erkölcsünket és törvényeinket, hogy a bűnöst nemcsak büntetni, de kiközösíteni is kell. Olyanformán járunk el vele, mint a középkor a belpoklósokkal.

Es Dosztojevsky, kire a bűnügyi szociológusok mint legnagyobb, mint döntő tekintélyre hivatkoznak, azt is elébünk tárja a „Halottas ház emlékirataiban“, hogy az elítéltek, a kiátkozottak társaságában nemes, fenkölt indulatok lobognak s hogy a rabdaróc gyakran érdemes és rokonszenves jellemet takar.

testületi közgyűlés a számadásokkal egyidejűleg letárgyalta.

Mivel ezen észrevételek oly természetűek voltak, melyeken változtatni csak úgy rövid úton nem lehetett, a mennyiben azok részint törvényen, részint szabályrendeleteken alapulnak igen természetes, hogy a képviselő testületi közgyűlés sem lehetett bivatott és illetékes azoknak megváltoztatására, dacára annak, hogy a képviselőtestületi tagok nagy része a szocialistákkal egy hurok pendül és így a beadott észrevételeket aprobálta.

Nem nyugodtak meg a szocialisták ezzel sem, látva, hogy kívánásaik akarataikhoz képest nem érvényesülhetnek. A főszolgabíróhoz az alispánhoz, majd a kormányhoz folyamodtak tehát, minek következtében a járási főszolgabíró és egy megyei számvevőt a panaszok megvizsgálására már a nyár folyamán kiküldötték Talpasra. A panaszokat egytől-egyig megvizsgálták s azokat alaptalanoknak találták. Azon idő óta a szocialisták csendesebben viselték magukat egész mostanáig, a midőn is a nem rég megtörtént zendülésre előre szervezkedvén és készülődvén, azt f. hó 9-én tényleg a legnagyobb vakmerőséggel végre hajtották.

Erre ürügyül azon követelést használták föl, hogy a községi jegyző készítsen nekik egy kérvényt a miniszterhez az állami iskola átadása tárgyában. E kérvény rögtön megírását követelték. A községi jegyző egész higgadtan és jóakarólag arra szólította fel őket, hogy tekintsék nagy elfoglaltságát s e miatt a kérvény megírását halasszák el délutánra. Ez a zendülőknek elég volt. Lázár Pál kolompós odarohant a jegyzőhöz, a nyakát megfogta, iró tollát kezéből kikapta és őt a községi irodából erőszakkal eltávolította. A mikor ez megtörtént, az iroda és a többi hivatalos helyiség ajtóit bezárták s a kulcsukat magukkal vitték.

A Talpason f. hó 9-én történt és a lapok által ismertett zendülés tehát egy szervezett, előre készített összeesküvésnek mondható, mert az itteni szocialisták valósággal összeesküdtek egymásközt és egymásnak, hogy mindenben össze tartanak, céljuk pedig az összeesküvésnek nem a közönség, rend és törvénytiszteltet megőrzése, hanem igenis minden rendnek és csendnek a megdöntése volt, hogy e révén könnyebben tudjanak a zavarosban halászni. En, mint a helyi viszonyokkal ismerős, nagyon

tartok attól, hogy ez az eset ismétlődni fog nemcsak itt, hanem több más községben is, ha a felbujtókat és összeesküvőket a törvény egész szigorá sújtani nem fogja.

SPORT.

+ Főuri vadászat Aradmegyében. M. radnai tudósítónk jelenti: *Keglevich* Miklós gróf *Soly mos milovai* kincstári vadászberletén e hó 14-től 17-ig nagy vadászat folyt, melyen a háziúron, *Keglevich* Miklós grófon kívül részt vettek: *Manasz* György br., *Rohonczy* Lőrinc, felső-őri *Nagy* Gyula és *Bécsy* Dezső főerdész. A kedvezőtlen idő dacára a vadászat kiünően sikerült. Eltekintve a sok apróbb vadtól, három erős vadkan került puszkavégre. Egyet *Keglevich* gróf, egyet *Manasz* br. és egyet *Nagy* Gyula lőtt le.

Megyei tisztviselők fizetése.

(A fizetés-rendezés elkészült.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Tisza István gróf miniszterelnök ismert kijelentése után, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezésével egyidejűleg a közigazgatási tisztviselők fizetését is rendezni fogja, a belügyminiszteriumban nyomban hozzáfogtak a munkálatokhoz. Lázasan folyt a munka, s ma már készen van a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat.

Minden vármegyéből bekérték az adatokat, s csak a községi- és körjegyzőkről közel ötezer adat érkezett be s ez óriási anyag feldolgozásával készült el a törvényjavaslat.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy a nagyfontosságú törvényjavaslatot már ismertethetjük az érdekeltekkel és olvasó közönségünkkel.

A javaslat értelmében a vármegyei alispánok valamennyien a VI-ik fizetési osztályba, (osztálytanácsosi rang) jutnak:

a főjegyzők, árvaszéki elnökök és ugyanabban a rangban lévő megyei alkalmazottak (tiszti ügyész, főorvos) a VII-ik fizetési osztályba;

nyomban. A tanuk rosszul vallottak. András három esztendő t kapott.

A másik eset tizenhat évvel később történt. *Pataj* András megházasodott. Szenvedélyesen szerette a feleségét, aki husz évvel volt fiatalabb nála. A fiatal asszonynak, *Katicának* nem volt jó hite. Megzondolatlan beszédje után sok mindent pletykáltak róla. A férjnek fájt a beszéd. Hallotta, hogy egy legény dicséretet is ezzel-azzal. A legényt *Gyurinak* hívták, szegül-végre atyafia volt *Andrásnak*.

— Fogd be a szádát! — intette őt többször *András*.

Gyuri nem fogadta a szavát. Ebből lett a baj. *Pataj* András nem tudta erőt venni szenvedélyes természetén s egy összeszólalkozásnál a kapa fokával ütötte fejbe a dicsékedőt. Isten csodája volt, hogy bele nem halt. *Andrást* harmadfélasztendei börtönre ítélték.

András épp úgy nem bánta a tettét, mint mikor a csábitóval számolt le. Azzal kelt, azzal feküdt a börtönben, hogy ennek így kell lenni. Tisztának érezte magát. Az ilyen erős jellemű embereknek a gonosztevők társaságában is tekintélye van. Azok az antiszociális lények jól tudnak különbséget, igazságot tenni. Még a börtönörök is megbecsülik az ilyen embert. Jegyzük meg jól, hogy a börtönügy igazán humanitása a börtönörök. Ezek az emberek, a többiek csak hivatalnokok. Jobbak vagy rosszabbak.

Pataj András egyik börtönőre *Dáni* Mihály volt. Valamikor együtt szolgált a katonaságnál, azonfölül földiek is voltak. *András* soha se

az árvaszéki elnökök és főszolgabírák a VIII-ik fizetési osztályba;

az első aljegyző és a szolgabírák a IX. fizetési osztályba, s végül a többiek valamennyien mostani javadalmazásukhoz képest — mint az állami tisztviselők — a X-ik és XI-ik fizetési osztályba soroztatnak.

A községi jegyzőkre nézve akként intézkedik a törvényjavaslat, hogy valamennyi jegyzőnek mostani törzsfizetése évi 1600 koronára egészítették ki. A mellékjövedelem megmarad ezentul is.

Ahol a jegyzők természetbeni járulékokat élveznek, ott ezt a járulékot átszámították pénzürtékre s hozzáadták a törzsfizetéshez.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az egész országban csak három vármegye akad, amelyben a jegyzők nem szorulnak kiegészítésre; mert törzsfizetésük eléri, sőt meg is haladja az 1600 koronát.

A főt elmondottakra még a t jegyzőzük meg, hogy egy gyorsan cáfoló felhivatalos tudósító — mint velünk Budapestről közlik — kijelenti ma, hogy a közigazgatási tisztviselők fizetésjavítására vonatkozó hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert a miniszteriumban foglalkoznak ugyan a kérdéssel, de még nem készültek el a tervezettel.

Öngyilkos báró.

(A *Glaubit*z-család katasztrófája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Messze kint, Budapest főváros határán öngyilkos kísérletet követett el egy nagyon előkelő családból való, de utóbb önkrement férfi, névszerint *Glaubit*z *Tivadár* báró. Forgópisztolyból golyót röpített jobb halántékába s most súlyos állapotban fekszik a tizedik kerület külső részén, a *Rókusfalva* közelében levő *Méhes* utca egyik kis házában.

Az életunt báróról és hozzátartozóiról sokszor beszélt már a budapesti rendőrségi kronika. Nem is az első családjában, aki öngyilkossággal akart véget vetni életének. Apja gazdag és előkelő ur volt, anyja pedig báró

Ilyen volt *Pataj* András is, akit súlyos testi sértésért két és fél esztendő börtönre ítélték el. Nem ez volt az első büntetése. Tizenhat évvel előbb már három esztendőt ült. Mint fiatal legény, a katonaságtól hazajövet, hugának a csábitóját szurta keresztül a vasvillával. A csanádmezei kis faluban megisméltődött népi keretben a *Fauszt* dráma, diabolikus segítség nélkül. De ebben a drámában *Bálint* öbégatott, hanem komoron, mint a végzet, odaállt a csábitó elé. Künn a szűrén történt.

— Elveszed-e azt a leányt, akit csuffá tettel?

— Van eszembe! — mondotta a hetyke legény.

— Hát már nem kell?

— A leány még csak kéne, de a familiáját nem veszi be a természetem.

A legény nagygazda fia volt, a *Patajék* szegény zsellérek.

— Vigyázz, nem jó vége lesz, — intette *András*.

A legény csak nevette. Ot béres állott a háta mögött. Nagy volt a bátorsága.

— Hát csak kotrodj innen izibe, mert eb-rudon hanyatlak ki.

— Engem?

— Nem is mást.

— Ejnye, aki rossz lelked van!

A düh elfogta *Andrást*, fölemelte az öklét. A legény vasvillát kapott föl, neki ment *Andrásnak*. Ez volt a veszte. *András* kikapta a vasvillát és átszurta a csábitót. Ott halt meg azon

állhatta *Dáni* Mihályt, tudta felőle, hogy rossz, alaktomos ember, azonfölül dologtalan, aki mindig csak úgy tessék-lássék tesz-vesz. A rabember csak immel-ámmal állott szóba adógtalan emberrel. *Dáni* Mihály érte, hogy őt *András* megveti. Elhatározta, hogy bosszút áll rajta. De a börtön szabályok szigorúak, azokon belül nem lehet büntetlenül véteni. *Dáni* Mihály mást eszelt ki. Ott akarta megbántani, ahol a legfájósabb.

Gonosz ötlete támadt. A börtönőr egyszer haza kérőzködött a faluba s mikor megjött, híreket hozott hazulról.

— Beszéltem a feleségeddel, tiszteltet.

— Megvan?

— Nincs semmi baja, csak utánad busul.

Beszéd közben aztán módját ejtette, hogy gyanút ébresszen a rabemberben a felesége becsülete iránt. Elmondta, hogy sokat beszélnek róla, de nem igaz, ő legalább nem hiszi. Csak olyan céda beszéd. A vén asszonyok mondják. Persze nincs jobb dolguk. Azért, hogy a *Gyurival* beszél? Hát mér ne beszélne? Mi van abban? Semmi.

Pataj András borzasztóan szenvedett. A börtönőr nagyon ügyesen csempészte a lelkébe a gyilkos mérget. A gyanu álmát vette a szegény embernek. A börtönben a féltékenység a legpusztítóbb indulat. Ott a négy szűk fal között nincs semmi, ami engesztelné. És a börtönőr hozta a híreket.

— Hát bizony nem okosan teszi a *Katica*, hogy nem vigyáz jobban magára. Nagyon rossz

Vay Dánielnek, a negyvenes évek nagyesszű követének híres szép leánya. A Glaubitz családról akkor szállott először széjjel a kínos szenzáció híre, amikor Tivadar báró nőtestvére, Flóra bárókisasszony férjhez ment *Palkovics* Artur dúsgazdag krassószőrénymegyei nagybirtokoshoz. 1900 márciusban történt meg a házasságkötés Budapesten. A fiatal pár nászutra kelt, de már harmainap Pozsonyból megdőböntő hír érkezett róluk. Elhagyta férjét s a vonat egyik elsőosztályú fülkéjében revolverre tüdejébe lött, de nem halt meg.

Ugyanazon a napon, amikor ez történt, hirtelen meghalt Budapesten a báróleány másodsor is férjhezment édesanyja, *Jeszenszky* János nyugalmazott honvédszázados felesége született Vay Ilona. Nem is tudta meg, hogy leányával mi történt. A házaspár később kibékült. De a béke rövid ideig tartott. A férj nagyon jómódu ember volt, a krassószőrénymegyei Bolduron óriási birtoka, Budapesten több nagy és értékes háza volt; de a vágyon nem adott boldogságot, sőt egyre kínosabb lett a férj és feleség között az ellentét. Va ósággal rémregénybe illő jelenetek, országgra szóló botrányok játszódtak le a bolduri kastélyban. Az ujságok is nem egyszer írtak a bűnügyi krónikákba kerül. esetekről, amelyekben jelentékeny szerepet játszott egy *Liptai* Kornél nevű ember s a menyecske fitestvére, báró Glaubitz Tivadar. Megtörtént, hogy Palkovics Artur bezárta, revolverrel őrizte, napokig éhezettette és kínoztatta feleségét — állítása szerint teljes joggal, mert oka volt rá — és egyszer egész fegyveres csata is lezajlott a délvidéki kastélyban.

Glaubitz Tivadar br. különösen azóta, hogy az édesanyja meghalt, nagyon rossz anyagi viszonyok között élt Alfonz nevű fitestvérel együtt. Családi viszonyai elkeserítették s a jómódhoz szokott ember nagyon nehezen tudott megélni. Hivatali is kénytelen volt vállalni. Jelentéktelen állása volt, mint irodatiszt dolgozott az államva utaknál. Kint élt a rákosfalvi határ közeleiben egy régi rozszant villában, a mely még apjáról maradt reá örökségül. Az utóbbi időben napról-napra rosszabbul ment a dolga. Nem kapta meg azt az örökséget, melyre bizosan számított, a testvérhugának kínos esetei is rendkívül nehéz és életbevágó bajokat okoztak. A minap újabb csapás érte s ez érlelte meg benne az elhatározást, hogy eldobja ma-

gától az életet. Tegnap késő este, kilenc óra felé elhagyta báró Glaubitz a roskatag villát. Kiszállt a mezőre, amelyet három-négy perc alatt elért. Ott feküdt a lágy, fehér hóba, elővette kilenc milliméteres forgópisztolyát és belélt a jobb halántékába. Később arra járó falubeliek megtalálták s a lakására vitték, egyben értesítették a mentőket. Ezek kivonultak a helyszínre s ápolás alá vették, majd be akarták vinni a Rókus kórházba. Glaubitz br. bár sérülése súlyos, semmi áron nem akart ebbe beleegyezni. Kijelentette, hogy hozat ő ápolót, orvost s báró létére nem engedi magát kórházba vitetni. Az életünk megtagadott minden felvilágosítást arra a kérdésre, hogy miért követte el az öngyilkos kísérletet.

A kereskedők szövetségének aradi gócpontja.

(A kereskedelmi testület ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Az aradi kereskedelmi testület választmánya ma délután *Tedeschi* Viktor elnöklésével ülést tartott. A gyűlés elsőben is a vasárnap tartandó közgyűlés előkészítésével foglalkozott.

Gebhart Istvánnak a pénztárosi tisztségről való leköszönését sajnálattal vették tudomásul s a közgyűlésnek javaslatot tesznek, hogy *Gebhart* Istvánnak, több évi működéseért köszönetet szavazzon. A megüresedett pénztárosi tisztségre *Dobiaschi* Józsefet jelölték, az ezzel megüresedő választmányi helyre pedig *Gebhart* Istvánt. A számvizsgáló bizottságba elnökül *Magyary* Ferencet, tagokul *Hegyi* Albert és *Kosztka* Emil választmányi tagokat küldték ki.

Ezután az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület dolgával foglalkoztak, azon leirat kapcsán, a melyet *Sándor* Pál, az előkészítő bizottság elnöke intézett a testülethez. A választmány a közgyűlésnek javaslataiba hozza, hogy az egyesület közelebb lépjen be; a mi a kerület megalakítását illeti, arra nézve a testület az aradi Lloyd társulattal és az Aradi Kereskedők Körével együttesen jár el és a kerület alakuló gyűlésének szervezésére közös bizottságot szervez. A testület a bizottságba a magarésztől *Tedeschi* Viktort, *Marschal* Lajos drt,

a világ nyelve. Azt mondom András, kár volt jobban oda nem koppintani azzal a kapával. Egy-két esztendővel több, de legalább nem beszélnének annyit fölöslegest.

Pataj Andrásnak majdnem esztét vette a féltékenység. A tehetetlen düh iszonyúan emészette. Azt hitte, belepusztul.

Egyszer csak a faluból az öreg Máté került a börtönbe András mellé. A vén csósznek az volt a bűne, hogy a tavaszi áradáskor átvágta a gátat. A faluról vette el a veszedelmét vele. Mászor is megtette. Ezután is megtenné. De a törvény nem a falut, hanem a tulajdonjogot védi. Az öreg Máté két esztendőt kapott. Hát biz ez le kell ülni.

Nagyon megviselt, gőhös volt a csósz. András már gyerekkorában is öregnek ismerte. Napokig nem mert kérdezősködni az otthon való dolgokról. De aztán mégis csak szóba hozta. Az öreg csósz ámulva hallgatta.

— Azon fiam egy szempillantásig se busulj. Jó, igaz asszony a te feleséged.

— Ugy-e?

— Ugy ám. Ne is kérdezd többet, mert megbaregaszom.

Milyen nagyott lélegzett a szegény rabember! Milyen nagy volt az öröme! Ha a szabadságát adták volna vissza, nem örült volna olyan igazán. Még a szeme is könnybe lábadt a keménytermészetű embernek.

Néhány nap múlva az öreg csósz átvitték a rabkórházba. Nagyon oda volt. Fuldokló köhögés gyötörte. András rossz híreket hallott

róla. Azt beszélték hogy a végít járja. Megkérte az ellenőrt, hogy beszélhessen vele. Megkapta az engedélyt. Egy börtönőr odavezette a nagybeteg rab ágyához.

— Eljöttem kigyulmedhez.

— Jól tetted fiam, utoljára látsz.

— Tán csak nem?

— Ugy van, ahogy mondom.

Nézték egymást szeretettel, gyöngédséggel. András nagyot sohajtott.

— Hej Máté bátyám . . .

— No mi az?

— Ha meg nem haragudna . . .

— Csak beszélj, siess nem sokáig érek rá.

— A Kati, miatt . . . Mondja még egyszer, hogy igaz becsületes asszony.

— Fiam, András, Isten előtt állok, nem vennék bünt a lelkemre. Amit mondtam, mondtam, hogy igaz.

Másnapra meg is halt az öreg csósz.

Nagy szerencséje volt Dáni Mihálynak, hogy valami fegyelmi vétség miatt elbocsátották a szolgálatból, mert a rabember lelkében halálos indulat lobogott. Nem tudta megbocsátani neki azt a kegyelem hóhérmunkát, amit rajta elkövetett.

— Megölöm, — mondta százszor is, öklét szoritva — az ilyen embernek nem szabad élnie! Veszzen a fajtája!

Es ez halálos ítélet volt. Megfélebbezhetetlen. Az olyan emberek, mint Pataj András, nem alkuszak.

Mikor letelt az ideje, gyűlölettel a lelkében,

Kohn S. N., *Maresch* Gyulát, *Kneffel* Lajost küldte ki s azon óhaját fejezte ki, hogy e gyűlést február közepén tartásák meg.

Az érdekes választmányi ülésen *Tedeschi* Viktor elnöklésével: *Eles* Armin, *Weisz* Sándor, *Hegyi* Albert, *Kosztka* Emil, *Gück* Dezső, *Kohn* S. N., *Maresch* Gyula és *Marschal* Lajos ar. voltak jelen.

A politika eseményei.

(Utazás Tisza István körül.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19.

(Száz üveg pezsgő.) A képviselőház holnapi ülésén *Rakovszky* és *Polónyi* felszólalásai után hír szerint *Tisza* István gróf miniszterelnök felelni fog a néppárt ama vádjaira, hogy a miniszterelnök nem nyújtott biztosítékot a katonai program tekintetében.

Az obstruálók erősen bizakodnak abban, hogy *Tisza* István Bécsben záros határidőre ígerte meg az ujoncokat. *Rakovszky* mindenfelé azt beszéli, hogy *Tisza* István számára február tizenötödike az utolsó terminus s eddig meg kell neki szavaztatnia az ujoncokat. *Rakovszky*, hogy értesülésének állítólagos hitelességét demonstrálja, száz üveg pezsgőbe fogadott *Zboray* Miklóssal, hogy *Tisza* február 15-éig megbukik.

Az obstruálók e reménykedésének azonban komoly körök szerint semmi alapja nincs. A beavatottak tudják, hogy *Tisza* Bécsben nem adott és nem kapott határidőt. *Tisza* István ezekkel a hírekkel szemben egészen nyugodtan viselkedik. Nyugalommal megvárja, míg az obstrukció kidühöngi magát. Azután újabb indemnitást kér. A póttartalékosok sem mennek addig haza, míg az ujoncok teljes kiképzést nem nyertek.

*

(*Apponyi* és *Kolossváry*.) Két érdekes hír érkezett ma. Egyik *Apponyi*ról, másik *Kolossváry* Dezsőről, a volt honvédelmi miniszteréről szól. *Apponyi* pár napig nem fog elmenni a képviselőházba, mert otthon dolgozik. Ir. Egy angol folyóirat februári számába ír cikket a magyar kri-

indult hazafelé. Egy magas domb tetejéről meglátta a falut. A temetőből emberek, asszonyok igyekeztek haza.

— Vajjon ki a halott?

Mire a temetőhöz ért, néhány öreg sirató asszonnyal találkozott. Azok nagyon megörültek neki.

— Nini, hazakerültél? Hála Istennek.

— Kit temettek? — kérdezte András.

— Az öreg Daninét.

Ez volt a börtönőr anyja.

— Hát meghalt? — kérdezte András komoran.

— Meg ám, az istenadta. Félesztendő óta volt beteg. Csoda, hogy eddig bírta, de a fia . . .

— Mi van fiával?

— Az ápolta, az hordozta.

— Ugy-e?

— De ugy ám! — erősítették a sirató asszonyok. Hej, akinek ilyen fia van. Egyik doktort a másik után bocsát. Minduntán a patikába szaladt. Az Isten megáldja érte.

— Az meglehet, — mondotta András.

Es azon nyomban megkegyelmezett neki. Ugy adta a kegyelmet, mint egy szuverén.

Mikor néhány hét után találkozott vele, szóltalanul haladnak el egymás mellett. A volt börtönőrnek megdobbant a szive. El volt készülő mindenre. András néhány lépést tett feléje, aztán visszafordult.

— He, Miska, csak annyit monddok, ahol lehet, kerülj el . . .

ziszról. A másik híradás ezt mondja: Kollósváry volt honvédelmi minisztert katonai körökben elterjedt hírek szerint legközelebb kinevezik *hadtestparancsnokká*, még pedig valószínűleg Galiciába.

(*Osztrák ipar — magyar ipar.*) Az osztrák delegáció pénzügyi albizottságának mai ülésén, *Pitreich* közös hadügyminiszter a hozzá intézett kérdésekre bő és részletes válaszában foglalkozott az ágyukérdéssel.

A hadügyminiszter kijelentette, hogy a bronzcsövek minden támasztható igénynek megfelelnek s az acélcsöveket fölöslegessé teszik.

— Sajnos — mondja a hadügyminiszter — hogy ez kellemetlenül fogja érinteni az acélső-gyárakat, de ezek meg lehetnek győződve, hogy a hadügyi kormány a közérdeket minden fölé helyezi.

A honi ipar pártolói megnyugtathatja, hogy az új ágyuk előállításánál a kereslet oroszlánrésze az *osztrák iparra* jut. Hát ez elég baj — nekünk.

Mittler Pál dr. halála.

(Egy aradmegyei orvos Bécsben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Az osztrák császárvárosban elhunyt ma egy orvos. Egy öreg, fehérhajú aggasztán, a ki halála utolsó órájáig büszkén vallotta magát *magyarnak* s a ki évtizedek hosszú során át, változott körülményei közt sem asszimilálódott felfogásban, politikai meggyőződésében az osztrákokhoz. A ki tetőtől talpig rendíthetetlen állampolgár a volt e kis hazának s dacára, hogy Bécsben élt, Bécsben lakott s annak legelső gyakorló orvosává, nagytekintélyű emberei közé, valóságos kapacitássá küzdötte fel magát. A ki nem akart semmi más lenni, csak magyar; lánglelkű, hazáját és övéit forrón szerető magyar ember, a kit sem rang, sem kitüntetés ígérete ettől az igaz hazaszeretettől el nem tudott volna tántoítani.

S mindezek dacára a bécsi legmagasabb körökhöz tartozó urak: hercegek, grófok, bárók, politikai és társadalmi előkelőségek keresve keresték az ő rendelő szobáit. Ha valami kiválóbb beteg fölött konziliumot tartottak, ha igen nehéz, életbe kerülhető operációt kellett végezni, a „magyar-orvos” abból ki nem maradhatott. A nagy tekintélyű, a nagy tudású, a biztos kezű magyar orvos, a ki Bécsben nemcsak előkelő pozíciót, de magyar embernek ott ritkán kijáró hírnevet, valóságos nimbuszt szerzett.

A halott *Mittler Pál dr.*, a kiből *Mittler Zsigmond* aradmegyei nagybirtokos és *Mittler Izidor dr.* aradi ügyvéd testvérbátyjukat vesztették el. Az öreg ur 72 évet élt; munkás, áldásdus életének májbjá vetett véget.

Mittler Pál dr. Aradszentmártonban született. Atyja jómódu, közbec-ülésben álló járásai orvos volt s fiait gondos nevelésben részesítette. Később *Simándra* költöztek s a kis Pál ott kezdte meg iskoláit, aztán Aradon, majd Budapesten folytatta. 1859-ben Bécsbe került s ott a leghírnevűbb orvosok tanára, mint *Rokitarsky*, *Hebra*, *Brücke*, *Toperzer* és mások vezetésével végezte az orvosi egyetemet kitűnő eredménnyel. Nyomban utána a bécsi közpórháznak hét éven át másodorvosa lett, ami abban az időben, az abszolutizmus idején, egy magyar flura ritka kitüntetés volt. Itt orvosi tudományát tökéletesítette; főleg a seb-

szetben volt alkalmá gyakorolni magát az akkori háborus idők révén.

E után ugyancsak az osztrák fővárosban kezdte meg gyakorló orvosi prakszistát s rövid idő alatt ritka népszerűsége tett szert. Páciensek a legelőkelőbb körökből jöttek hozzá s szívesen keresték fel a nagy tudású, mesés sikerekkel dicsekedhető orvost.

Magyarország iránti lángoló hazaszeretettel azzal is kifejezetten fenn akarta tartani, hogy magyar állampolgárságáról nem mondott le. *Ocsese, Mittler Izidor dr.* folyamodott a vármegyéhez, hogy bátyjának, a ki aradmegyei birtokos és virilis jogon törvényhatósági bizottsági tag volt, állampolgárságát kiköltözése dacára is tartsák fenn, a mi meg is történt.

Az elhunyt doktor rendkívül sok jót tett a szegényekkel, soha szegénytől honoráriumot el nem fogadott. Szülőit, testvéreit forrón szerette s őket valósággal elhalmozta jóságával. Alkalmozottai bálványozták. Volt egy inasa, aki nevével együtt 28 éven át hűségesen szolgált nála. Az inas a múlt években meghalt, de *Mittler Pál dr.* az özvegynek igen csinos kegydíjat biztosított, ami neki életfogytiglan ki fog járn.

Minden évben egyszer, édes atyjuk halála napján lejött Aradmegyébe a család tövisgyeházi birtokára, ahol testvéreivel találkozott. Egy ízben se mulasztotta volna el, hogy át ne menjen *Simándra* és fel ne ujjtsa régi, gyermekkori emlékeit. A község szegényeinek minden alkalommal jelentős összegeket adományozott. Valószínű, hogy végrendeletében is megemlékezett *Simándról*.

A magyar klasszikusokat nagyon szerette. *Petőfi*, *Vörösmarty*, *Börzsenyi* művei állandóan íróasztalán feküdtek s azokban nagy gyönyörűséggel lapozgatott. Ismerőseinek sokszor olvasott fel ezekből a közleményekből, hogy hallják, figyeljék a magyar nyelv szépségét.

Halála ma délután fel 3 órakor következett be. *Ocsese, Mittler Izidor dr.* tegnap még betegyánál volt s azzal a megnyugtatóssal tért haza Aradra, hogy a beteg jobban lesz, talán fel is gyógyul. Ma aztán váratlanul megjött a leverő gyászhir. Az elhunyt kiváló orvos holttestét kívánságához képest haza hozzák és *Simándon* a családi sírboltban fogják eltemetni péntek délután. Kiterjedt rokonság gyászolja; fínt említett *Ocsesein* kívül nővére, *Goldzieher Ignác dr.*-nak, a híres orientalistának felesége, és még két fivére; *Mittler Albert dr.* bécsi orvos és *Mittler Arnold*, a bécsi Union bank főtitkárja.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: *Ne bántsvirág*, operette. (Páratlanbérlet.)
Csütörtök: *A boszorkányvár*, operette. (Páros bérlet.)

Péntek: *Kamélias hölgy*, színmű. K. Hegyessy Mari vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)

Szombat: *Lovodi árva*, dráma K. Hegyessy Mari vendégfelléptével. (Páros bérlet.)

* A színház ujdonságai. A Józsin kívül most egyszerre két másik új darabra készül az aradi színház. Mindkettő operett, az egyik angol, a másik francia. Az angol darab: *Póstás fia és a huga* című operett, tavaly a legnagyobb slágere volt a Magyar színháznak, a *Scherryt* pedig, *Ordonneau* és *Felix* Hugó darabját, most adják napról-napra zsúfolt házakal ugyanott. Ez az utóbbi a fővárosi színházok legfrissebb ujdonsága. Aradon is bizonyára hódítani fog.

* *Józsi Lázus* munkában van a társulat vigiátéki személyzete. Nap nap után próbál a *Józsi-ből*, *Molnár Ferenc* nagy sikert aratott

bohózatából. Az új bohózat erősen foglalkoztatja a technikai személyzetet is, a melynek már régen adott annyi dolgot egy darab scénáriuma. A közönség érdeklődéssel várja a premiért, amelynek a bemutató előadások izgalmaiból mostanában bőven ki fog jutni a része.

* *Boszorkányvár*. A régi operettek közül egyike ama keveseknek a *Boszorkányvár*, a mely máig is műoron maradt, amelyet nem int meg a közönség. A darab csütörtöki előadása teljesen új betanulással megy, s részt vesz abban a színház egész operett személyzete.

Szerelmi házasság az udvarnál.

(Főherceg és egyetemi tanár leánya.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 19.

Ferdinánd Károly főherceg, — mint ismeretes — a hozzá legközelebb álló családtagok előtt azt az erős elhatározását jelentette ki, hogy — feltéve, ha megnyeri a király beleegyezését — nőül veszi *Czuber Emanuel* bécsi udvari tanácsosnak, a bécsi technika mérnök iskolája dékánjának a lányát.

A főherceg szándéka a szerelem meleg érzelméből fakad, mely őt a polgári származású leányhoz köti. Ma már nem dinasztikus érdekek kötik a házasságot s a szerelem a legmagasabb rangú házasságkötésénél is polgárjogot nyert. Mint beavatott körökben hiszik, a király jó szíve ezuttal sem fog akadályt gördíteni a fiatal főherceg vágyai elé.

Ferdinánd Károly főherceg *Czuber* kisasszonyt Prágában ismerte meg, a hol mint brigadéros van állomáson. A hírek, melyek Prágából érkeztek valóságban alapulnak, ámde az utóbbi napokban úgy a főherceg, mint az általa választott leány hozzátartozói arra törekedtek, hogy a főherceget nehéz következményekkel járó szándékairól lebeszéljék. Nem lehetetlen, hogy ezek a fáradozások sikerrel járnak. *Ferdinánd Károly* főherceg azonban energikus fellépésű ember, akinek nevezéresnénk egyszer már eltökélt szándékáról lemondani, ha csak hosszas megfontolás után saját jószántából le nem tesz tervéről.

Ferdinánd Károly főherceg a bécsi társaságokban nagyon ismert ember. Ugy ismerik, mint rendkívül művelt, művészetért és tudományért lelkesülő herceget. Ő maga is fellépett már a *Károly Lajos* főherceg házában rendezett színelőadásokon, még pedig nagyobb szerepekben és szép sikerrel. *Frigyes* főherceg pozsonyi házában egy ízben *Wallenstein* is játszotta.

A *Wölfling* Lipót esetére emlékezve természetesen lehet találni, hogy az uralkodó családban nagy aggodalommal néznek az ügy további fejleményei elé. Fölteszik, hogy a főherceg, ha szándékát végrehajtja, lemond *főhercegi rangjáról* és elfogadják és egy bárói nevet vesz fel valamelyik tiroli birtoka után.

A leány, akit a főherceg menyasszonyul választott, előkelő és köztiszteltetben álló patricius család tagja. *Czuber* tanár udvari tanácsos két leánya közül ő az idősebbik és bécsi szépségként ismeretes. *Czuber* kisasszony nyulánk természetű hölgy. Dus szőke haj árnyalja a rózsás arcot, s melynek az élénk kék szemek különös bájt kölcsönöznek. Ritka elegancia és megvesztegető szeretetreméltóság díszlik egész lényét. *Czuber* kisasszony atyja házában kitűnő nevelésben részesült.

A polgári iskola elvégzése után a fiatal hölgy, aki jelenleg húszonhárom éves, ritka szorgalommal fogott hozzá a nyelvismeretek megszerzéséhez és ma a francia, angol és olasz nyelvet tökéletesen beszéli. Később egy ismert

bécsi tanintézetet látogatott. Körülbelül egy évvel ezelőtt a fiatal hölgyön idegességtől származó indiszpozíció vétt'erőt és Czuber tanácsosa, aki isteníti leányát, Prágába küldte rokonokhoz, hogy ott a szórakozás által és más társaságban idegességéről megfeledkezzen.

A prágai társaságban ismerkedett meg a főherceggel, aki mély szerelémre gyuladt iránta, melyet a fiatal hölgy is élenken viszonzott. A fiatal pár elhatározta, hogy a szerelmi viszonyt eljegyzéssel fogja megpecsételni.

Az éjjeli órákból Bécsből a következő távirati tudósítást kaptuk erről: Tény az, hogy Ferdinánd Károly főherceg, aki jelenleg 36 éves, karácsony másodnapján ünnepélyesen megkérte a leány kezét atyjától. A leány kérésnek azonban nem volt semmiféle kötelező ereje, mert a főherceg kijelentette, hogy mint az uralkodóház tagja, ő felsége beleegyezését kell megnyernie. Udvari körökben azt hangoztatják, hogy a király nem fogja beleegyezését megadni.

A főherceg, aki tegnap Prágába tért vissza, a jövő héten rövid kirándulást tesz a Rivierára.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 23. Az aradi ifjuság egyrészenek hangversenyyel egybekötött táncestélye (Központi Szálló.) — Tiszti kaszinó-estély a várban. — A pécskai israelita jó-tékony nőegylet műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Keller-szálló.)

Január 24. A battonyai dalárda és a battonyai tűzoltó-egyesület táncmulatsága (Kaszinó.)

Január 30. Az aradi vaggongyári önkéntes tűzoltókar táncestélye (Központi Szálló.) — A magyar szent korona országos vöröskereszt-egylete sóborsini fiókjának táncestélye (Arany Szarvas.) — Az aradi csizmakészítő iparosok táncvigalma (Ipartestület.)

Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.) — A radnai kaszinó táncmulatsága.

Február 6. Az aradi 33-ik gyalogezred tisztikarának táncmulatsága (Központi Szálló.) — Az aradi cipészek szakosztályának táncvigalma (Ipartestület.)

Február 7. Az aradi borbély és fodrász ifjuság táncvigalma (Központi Szálló.)

Február 13. A szegény tanulókat segélyző egyesület bálja (Fehér Kereszt.)

Február 16. Grinziger-estély a tiszti kaszinóban.

(=) A tanítók báljára a következő szövegű meghívót bocsátották ki: Hétfőn, 1904. f. br. i. tanítók bálja a polgári fiúiskola termében. Kezdet este 8 órakor. Belépti díj: Személy jegy 3 kor. Család jegy 8 korona Zártkörű táncmulatság hangversenyyel egybekötve. Jegyek a községi iskolák igazgatóinál, tanítóinál és este a pénztárnál kaphatók. Tekintettel a jótékony célra, felülfizetéseket köszönettel fogad a rendező bizottság. A rendezőség kéri a közönséget, legyen szíves a jegyeket előre megváltani.

Irodalmi-est a város házában.

(A Kölcsey-egyesület számára.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

Fényes sikere volt az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szaksztyálya által rendezett mai estélynek. Előkelő, óriási közönség gyűlt egybe a város háza nagytermébe, tanúságot téve arról, hogy az irodalmi szaksztyálynak nemes tevékenységén mind szélesebb körben találnak méltánylásra. A hölgyközönség mellett jelentek a város közéletének és irodalmának jeleségei vezető emberei.

Első pontnak Wagner János tanítóképzői tanár tartott vonzó, érdekes fölolvastást uti tapasztalatai és kalándjai alapján *Kelet Rómeliáról*, értől a forrongó, különös földről. Kedvesnékedvesebb részletek váltakoztak a fölolvastás során, a melyet a közönség mindvégig élvezettel hallgatott meg, s a fölolvastót zajosan negtapsolták.

Emelkedő, emlékeztető sikere volt a kö-

vetkező számnak *Kende* Artúr úrnő énekének. Tito Mattei egy nokturnó-ját énekelte, gyönyörű színezéssel, művészielen. Hangja remekül csengett, s a közönség lelkesülten, fáradhatatlanul tapsolta. A tapsok hosszú árjának engedve, megtoldotta még egy számmal: Kun Lászlónak, „Lehullott az őszi rózsá levele” kezdetű dalával. A kitűnő éneket Weichert Auróra, a zenekonzervatórium jeles tanárnője kísérté zongorán nagy szakavatottsággal.

Faragó Rezső, az Aradi Közlöny munkatársa olvasta föl ezután *Az újságíró* című, rendkívül szellemes és érdekes költeményét. Faragó a maza tréfás, gúnyos modorában tárgyalja az újságíró s közben vastag igazságokat mond a léha, stréber betűlovagokra, s szíve meleg szeretetével emlékezik a dolgos, másokért fáradozó és mindenütt gyanúsítással és lenézéssel találkozó zsurnalisztáról. Kellemetlen igazságokat mond Faragó ebben az igazi, mély sikert aratott művében azokról az utzóllalakokról, akik szemtől-szemben bajlagnak az újságíró előtt, a háta megett pedig piszkolják. Az egész vers egy tarka mozaik, egymásra vetve benne a találóbbnál-találób fotográfiák. A költeményt lapoknak mai tárcarovatában egész terjedelmében közöljük. A nálás közönség a szerző kivásával köszönte meg az elővezetést.

Rubeneszku Augustjánik, a jeles íródnök egy rendkívül hangulatos, bájos novelláját olvasta föl utána *Kosztka* Mihály. Egy ábrádozó fiatal leány történetét mondja el a novella, a melynek hangulata megkapta a publikum szívét, s a szerzőt az emelvényre szólította tapsaival.

Végül *Mariházy* Miklós adta elő végtelenül sok humorral, szakadatlan kacajt és jókedvet kelteve, *Sipulusz* egy tárcáját. A tárcának minden részletét kiakáztta a temperamentumós művész, a kinek akórhány szinpadai sikere nem versenyezhetett az azzal, a melyet itt, aradi...

HIREK.

A Füredi-árvákért.

— Fölhívás a közönséghez. —

Arad, január 19.

A muzsák adhatnak az embernek tehetséget, adhatnak örök életet: azért az örökéletű is meghal, ha beteit az ideje. A muzsák nem gondolnak azzal, hogy a mi tiszavirág-életünkben ezernyi gond, ezernyi akadály is van. Homlokon csókolják a maguk emberét, és azzal vége. A kenyeret keressé meg magának, a boldogságot küzdje ki magának. Ha magasbatoró vágyai vannak, és egy darab kenyér miatt ittragad a sárban: ám segítsen magán. Ha azután a kenyeret a lelke koplalja meg, az is az ő baja. A muzsák kegyetlenek.

Volt nekünk is egy örökké jókedvű emberünk, akit tele szívvvel, de üres tarisznyával bocsájtott utnak az élet. Ő nem riadt vissza, ösvényt tört magának az uttalan uton a boldogság felé. Megházasodott. Később, mikor évek lepergésével egyre nőtt a családja, mikor a gondok hollórája naponta megkönyékezte: ő akkor is víg maradt kívülről. A mókáink kacagtunk, és ő ezalatt a kenyérre gondolt. De azért mókázott tovább, míg végre találkozott azzal az elkényszeredett nagy urral, aki sohasem kacag, akin nem fog a mókázás vig-

sága. És ez a nagy ur elhallgattatta örökre. A cigányok megint megfogtak egygyel. Meghalt egy cigány!

Sikált padlóju kis szobában, ahol leri a falakról, a butorokról a szegénység, egy asszony, meg nyolc gyerek maradtak árván. Egy gyöngé asszony, meg nyolc gyerek, akik közül még egyik se keresi meg a maga betevő falatját. A muzsák kegyetlenek; nem adnak kenyeret annak, akit megcsókolnak. Ő is, hogy megtért a földbe, itt hagyta a családját támasz és kenyér nélkül. Ki gondoskodik róluk? Az isten nagyon messzi van...

Mi, akik a meghalt színész, *Füredi* József mókáink kacagtunk, nem nézhetjük nyugodt szívvvel, hogy a családja nyomorogjon. Ő a lelkét adta nekünk, mi életében nem adhattunk neki egyebet az elismerésnél. Adósok maradtunk. És most, mikor nemcsak szomorú alkalmunk van arra, hogy lerőjjük ezt a tartozást, de kötelességünk is, hogy ezt tegyük: azzal a kéréssel fordulunk olvasóinkhoz, hogy gazdag szívüknek melegségével tegyék a magukévá az árvák ügyét. Nekem ad, aki a szegénynek ad, — mondja a szentírás.

Az árvák részére gyűjtött adományokat az Aradi Közlöny szerkesztősége el fogja juttatni rendeltetési helyére, *Füredi* József özvegyéhez.

— A miniszterelnök — huszárkapitány. *Budape tről* táviratozza tudósítónk: A hadsereg rendeleti lapjának ma megjelent száma közzé teszi, hogy a király *Tisza* István grótot a tartalékban századossá léptette elő.

— A városi tűzbiztosítás. A városi tűzbiztosítás életrevaló eszméjével a főváros illetékes körei már régebb idő óta foglalkoznak, sőt már el is határozták az intézet felállítását. A miniszter ezt a határozatot nem hagyta jóvá ugyan, de Budapest törvényhatósága ennek dacára fentartotta a határozatot, amit a miniszterrel tudatott is. Az *Aradon* fentemert városi biztosító intézet tervezőinek nem került el a figyelmeztetés ez a mozgalom, és miután azt remélik, hogy a fővárosnak már van az intézet felállítására nézve aprólékosan kidolgozott tervezete: *Lócs* Rezső adóügyi tanácsnok azzal fordult a város tanácsához, hogy amennyiben a főváros ezt a tervezetet nyomtatásban kiadta volna, úgy intézzen átiratot a tanács a tervezet Aradra való megküldése iránt a főváros-hoz. Ha a tervezet nyomtatásban nem jelent volna meg, akkor küldje ki a tanács *Kilényi* János számvevőt, mint a terv aradi uttörőjét a budapesti intézet tervezetének tanulmányozására. E tárgy felett a szombati tanácsülés határoz.

— A Weitzer-ügy. *Panholtzer* Arthur dr. gráci ügyvéd, aki a *Weitzer*-féle végrendeletet megtámadó rokonok jogi képviselője, ma levelet intézett Arad városához, amelyben kijelenti, hogy *hajlandó az ügyre nézve egyességet kötni*. A levél a jogügyi bizottság szombati ülésén kerül tárgyalás alá.

— Aradi városi hivatalnokok tanulmányuton. *Institóris* Kálmán polgármester ma előterjesztést adott be a tanács-hoz, amelyben indítványozza, hogy a temesvári városi szabályozási terv és a vágóhídi hűtő készülék tanulmányozására *Varjassy* Lajos h. polgármester, a gazdasági ügyek tanácsosa és *Virág* Lajos városi főmérnök küldessenek ki. A város szabályozási

terv megvizsgálása a *Boros Vida* és társainak indítványából folyólag történik. A vágóhídi hűtőkészülék tanulmányozása azért vált szükségessé, mert eddig a helyiségeket jéggel hűtötték, ami sok pénzbe került, s e mellett állandó volt a panasza a helyiségek nem teljesen eredményes hűtése miatt. Temesvárott mesterségesen előállított hideg levegővel hűtik a vágóhíd helyiségeit, amivel együtt jár a mesterséges jég gyártása is. Így a város megtakarítja az eladott jég árával az üzemköltségeket. Ha a tanulmányt sikerrel jár, nincs kizárva, hogy Aradon is hasonló hűtőkészüléket fognak felállítani.

— **A zágrábi üzletvezetőség.** Egy szegedi lap értesülése szerint az államvasutak zágrábi üzletvezetőségére *Stelczel Frigyes* szegedi és *Krenner Vilmos aradi* üzletvezető-helyettesek vannak jelölésbe véve. Döntés még nem történt, de a kiszivárgott hírek szerint zágrábi üzletvezető *Stelczel Frigyes* lesz.

— **A nagylaki kerületből.** *Makó* tudósítónk írja: *Kristóffy József*, a nagylaki kerület volt országgyűlési képviselője ma haza érkezett *Makóra*, hogy a szükséges előkészületeket tegye a szacmácsi főispáni szék elfoglalására. A főispáni kinevezés már alá van írva, a hivatalos lap azonban valószínűleg csak február elsei számában fogja publikálni. Ma este *Kristóffy* kiutazott Nagylakra, hogy a választó polgároktól elbucsuzzék. A kerület a jelölés dolgában még nincs megállapodva. *Návay Lajos* alispán a jelöléstől visszalépett s helyette, mint hírlík, a szabadelvű párt *Návay Tamás* birtokost fogja felléptetni. A függetlenségi párt létkesen csoportosul *Nagy Sándor dr.*, a jeles aradi ügyvéd mellett, a ki igen jó kilátással megy bele a választási harcba. Híre jár, hogy *Bakos Ödön* nagylaki ügyvéd is fellép ellenzéki programjai.

— **Házasság.** Özv. *Kégl Jenőné* szül. *Kiss Piroska* urnővel holnap, szerdán délután 8 órakor köt házasságot Aradon *Kovács Ferenc* brassói államvasuti főellenőr. Tanúk lesznek a vőlegény részéről *Vas Gusztáv* arad-csanádi vasuti főfelügyelő, a menyasszony részéről *Házy Ferenc* okl. gyógyszerész.

— **A város ösztöndíjasai.** *Sebők János* szobrász és *Kiss Károly*, valamint *Metolay Gyula* festőnövendékek már régebbi idő óta élvezik Arad város művészeti ösztöndíjait. Ezen ösztöndíjakat ez évben is nekik adta ki a város közönsége. Ma érkezett a belügyminiszteriumtól a jóváhagyó átirat, amelynek értelmében a három művésznövendék tovább is élvezhetik az ösztöndíjakat.

— **Eljegyzések.** *Halápi Frigyes* volt aradi, jelenleg budapesti gyógyszerész eljegyezte *Deutsch Sarikat*, *Deutsch Ignác dr.* fővárosi ügyvéd és neje, szül. *tett Bauer Ida* leányát.

Kornis Izso, az *Adria* biztosító társaság tisztviselője eljegyezte *Bleyer Adolf* aradi tekintélyes iparos leányát, *Rózsi* kasszonyt.

— **A Gotterhalte ellen.** Kolozsvárról táviratozzák, hogy a kolozsvári gör. katolikusok mai vizkereszt ünnepe a báziszed zenekara a disztribúciók után a *Gotterhaltet* játszotta, mire a kolozsvári egyetemi ifjuság hatalmas tüntetést rögtönzött a zenekar ellen. A rendőrségnek kellett közbelépnie.

— **Amerikai párbaj — okos megoldással.** A mostanság divatos amerikai párbajok közt végre egy akadt olyan is, mely a lehető legstilszerűbben oldódott meg. *Debreceenből* táviratozza tudósítónk, hogy *Kálmántzshelyi* Zoltán dr. ottani ügyvédjelölt egy szép leány miatt amerikai párbajba keveredett, amelyben ő huzta a fekete golyót. Az ügyvédjelölt azonban nem lötte főbe magát, hanem — hajójegyet váltott és kiutazott Amerikába. Ha amerikai párbaj, hát legyen belőle amerikai ut. Szülőinek leve-

let hagyott hátra, melyben megírja az előzményeket s tudatja, hogy kivándorol, mert szereti az életet és élni akar. És bizony neki van igaza. Jól tette, hogy így tett.

— **Makó és a szegényügy.** A városi és vármegyei szegényügy rendezése tárgyában ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Makó város képviselőtestülete. Ennek a nagy fontosságú ügynek a rendezését ifj. *Návay Lajos dr.* alispán vette a kezébe s legutóbb értekezlet is volt a vármegyén, melyen a város és a megyebeli községek kiküldöttei azt a megoldást találták leghelyesebbnek, hogy Makó város és a községek központi szegénymenházat létesítsenek Makón. E célra a vármegye régi kórházát veszik meg s az alispán ígéretet is tett arra, hogy ezt a 100.000 koronán felül érő ingatlant 55.000 koronáért át fogja engedni a vármegye a humanus cél érdekében. A szép tervből azonban nem lesz semmi, mert a mai közgyűlésen — mint tudósítónk jelenti — az egész szegényügyrendezést *leszavazták*.

— **Shrubsolc fölölvásása Magyarországról.** Londonból írják: A *Royal Victoria Hall*-ban január 12-én nagyszámú közönség gyűlt össze, a mely nagy érdeklődéssel hallgatta *W. H. Shrubsolc*nek, nemzetünk e derék angol barátjának fölölvásását a Kárpátokról.

Shrubsolc leírta a hegység eredetét, földtani alakulását, érdekesen ismertette a dobsinai és aggteleki barlangot, azután részletesen fejtegette a hegység nagy ércgazdagságát, a mely megérdemelné, hogy az angol tőkepiénz-ek jobban érdeklődjenek iránta. Magyarországon sok angol tőkepiénz- és ezek kedvéért egy kitűnően szerkesztett és szép n. illusztrált angol folyóirat jelenik meg néhány hét óta. *Shrubsolc* ez alkalmattal kiállította a Kárpát hegységben található legnevezetesebb ércet, aranyat, ezüstöt, só, vasat és kőszén. Érdekesen ismertette a Tatra-hegység üdülő helyeit és fürdőit. Ezzel az óriási kitűnőségű kárpáti erdősegekre hívta föl a hallgatók figyelmét s előadta, hogy a magyarországi erdőipart oly fölkra lehetne emelni, hogy egyetlen más ország ipara sem tudna vele versenyezni. E vidék állattairól és növényeiről is sok érdekes dolgot mondott a fölölvásó. Rátért a felsőmagyarországi lakosság ismertetésére is elmondta, hogy milyen különbség van a hegyvidéki és az alföldi lakosság közt. Az idegen ember biztonságban érezheti magát Magyarországon bármely részében, még olyanokban is, ahol senki sem ismeri az ő nyelvét. Ezután hatalmas kamera obskúrával száznál több fényképet mutatott be a hallgatóknak, így a többi közt a dobsinai és az aggteleki barlangot, az akna z. tinai és a rónas. éki s bányát, a melyek nagy tetőzettel találkoztak. A sóbányák fényképeit a magyar pénzügyminiszter bocsátotta *Shrubsolc* rendelkezésére. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a jelenlevők táviratot küldtek az angol nemzet barátjának, *Bisatricek* Jozsefné és feleségének, *Aradra*, a melyben szerencsekívánataikat fejezték ki a házasságuk alkalmából. A jelenlevők közül ugyanis nagyon sokan ismerik hírből *Bisatricek* német, a ki nagy buzgalommal tanulmányozza az angol irodalmat és ezért az ő üdölése természetes és kedves befejezése volt a jól sikerült fölölvásásnak.

— **Egy orvos tragikus halála.** Tragikus végzet ért *Lasztóczy Ignác dr.* budapesti orvos, a minap Részó este fáradtan érkezett haza beteg felátogatásától és feleségével vacsorához ült; alig evett azonban néhány falatot, gyomrában hirtelen timadt erős fájdalmakról panaszkodott. Orvost hívták, ki konstata, hogy a kollégái bellei átfürdtek s csak azonnal végzendő hűveléssel segíthet. A beteg orvost az egyik fővárosi szanatóriumában meg is operálták. A műtét sikerült, de a betegnek nem volt már ereje talpra állani. A huszonkét éves nagyreményekre jósított orvos meghalt. Feleségével, kire tisztelettel várt, míg megárvá tehetette, csak a múlt évben lett eg be.

— **Vilmos császár egy kereskedőnél.** Berlinből táviratozzák, hogy *Vilmos* német császár ma látogatást tett *Simon James* nagykeres edőnél, aki a babyloni ásatások legnagyobb pártfogója. A császár két óra hosszáig maradt a kereske-

dőnél s érdeklődéssel szemlélte a lakásban kiállított babyloni régiségeket.

— **A gazdag koldus hagyatéka.** *Richtscit* Jakabnak, a tegnap elhunyt házalónak hagyatéka már aligha fogja az államkincstárt gyarapítani. Ma jelentkezett *Marossy Miklós* árvaszéki jegyzőnél az elhunyt *Elcomóra* nevű nővére, aki a haláleset hírére Déváról utazott Aradra, hogy bejelentse a hagyatékra való igényét. Az igény jogosultsága fölött a hagyatéki bíróság dönt.

— **Különös kimenetelű párbaj.** Párisból táviratozzák, hogy *Sten Jacques* bankár ma párbajt vívott *Montequien* graffal. A párbajt az utóbbi oly izgatott volt, hogy ellenfele helyett az orvosát szurta meg s oly veszedelmes sebet ejtett rajta, hogy felépüléséhez kevés a remény.

— **Öngyilkosság a mézesetekben.** Berzovalevelezőnk írja: *Berzován Péter* *govosdai* lakos, ki három hét előtt vezette oltárhoz a falu legszebb leányát, folyó hó 18-án a reggeli gyorsvonat alá feküdt, mely egy pillanat alatt végzett a szerencsétlen ember életével. Feje a vágányok közt feküdt néhány méternyire a testtől. Érdekes, hogy a fej és a test egyébként semmiféle sérülést nem szenvedett. Hogy mi indította a fiatal házast az öngyilkosságra, ki-puhatolható nem volt.

— **Vérengzés a bálteremben.** *Szegvárd* ról írják: Az itteni kath. legényegylet f. hó 17-én műkedvelői előadást és táncmulatságot rendezett. Tánc közben *Koch József* esztergályos-segéd úgy szíven szurta *Vidács József* rendezőt, hogy az rögtön a táncteremben meghalt. A vérengző *Koch* azután halálos sebet ejtett *Csonka Sándor* és *Allignander Károly* mesterlegényekre, és a vendéglőknek az orrát keresztül szurta. *Koch*ot elfogták.

— **Az időjósítás.** Ezelőtt pár évtizeddel is divatban volt az időjósítás, de az illető meteorológusok nem voltak tudományosan képzett emberek, mint a mostaniak s műszerek sem voltak oly tökéletesek mint a mostaniak, melyek a 400 kilométernyi távolságban dühöngő zivatart pontosan jelzik. Ilyen időjós volt a Párisban már ismert *Mathieu Laensberg*, aki annak idején nagy hírré is vergődött. — Hogy *Laensberg* hogy szokott időt jósolni, arról a *Gaulois* a következő anekdotát írja: *Laensberg* a maga jóslásait egy bájos kis unokahúgának szokta tollba mondani. Egyszer augusztus 22-re heves vihart jósolt. A leánya meghökkenve tekintett föl.

— De bácsikám, az nem lehet; akkor az én születésnapom van:

— Az más, lélekem — mondá az időjós. Akkor ird csak: tartósan szép időre van kilátás.

— **Uj baleset a földalatti vasuton.** Párisból táviratozzák: Tegnap éjjel 11 óra 20 perckor a Metropolitan-vasut egyik vonata egy tolatófalban levő vonatba ütközött, miközben hatan megsérültek. A balesetet téves szahadjelzés okozta.

— **A legnagyobb cipőraktár Aradon.** A Porter cég jelenleg az évi zarátkon dolgozik és leltárt készít. A cipőraktár leltározása már be van fejezve és kiderült, hogy a cég óriási cipőkészlettel rendelkezik és bizvást mondhatni, hogy *Porter*nél találjuk a legnagyobb cipőraktárt Aradon. A külföldi áruházknál különösen a berlinieknél terjedt el az a szokás, hogy leltározás idején összes cikkeikre nagyon jelen keny árkedvezményt szabnak ki. *Porter* *Vilmos*, aki mindenben a külföld mintáját követ, szintén elhatározta, hogy mai naptól fogva leltározott cipőket rendkívüli árkedvezménynyel bocsájtja áruba.

— **Nátha, köhögés, rekedtség, nyalkásodás s torokbeli ingerél kitűnő hatása a *Senega* mellipastilla.** Kapható *Kossuth* gyógyszerésztárában, *Boros Béla* tér 15. (Dengli ház.) Földes Kelemen Deák Fecentea. Ára egy korona.

— **Szoba illatok a legfinomabb minőségekben.** 1 liter 70 fillér *Vojtek* és *Weisz*nál Aradon.

A házasságtörő feleség miatt.

(Párbaj katonatisztek közt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 19.

A szászországi Pirna városát nagy botrány s véres párbajok tartják izgatottságban. Az esetnek hírét szerte vitték már a lapok, az ügygel a hadbírósg is foglalkozik s maga a szász király szintén érdeklődik a botrány iránt melyről egyes részleteket mi is közöltünk.

Az esetnek sajnálatraméltó hőse Kron tüzérfőhadnagy a 64 ik tüzérezredtől. Nagytudásu, felette szakképzett katona Kron főhadnagy, aki bajtársai körében általános szeretetnek és becsülésnek örvend.

Két év előtt nősült, egy előkelő vagyonos család leányát vette feleségül. Kron főhadnagy nagyon szerette a feleségét s meghozta azt az áldozatot is, hogy paripát tartott neki. Mindent, elkövetett, hogy az asszony minél kellemesebben töltsen idejét, társaságba, színházba járt s azt hitte, hogy ő éli a legboldogabb házasság-életet. Egy gyermekük született, az asszony azonban nem igen szerette, ami fájt a főhadnagynak, de a felesége iránt érzett szerelem nem engedte, hogy e miatt szemrehányást tegyen nejeinek.

A férj imádta nejét s mint az ilyen férfiak általában, vaksággal volt megverve ő is. Pirnában már hónapokon keresztül sütozték polgári és katonai körökben, hogy az asszony szeretőköt tart.

Karácsony előtt Kron főhadnagy nejeivel és gyermekeivel Lübeckbe utazott szüleihez. Január 8-án Kron visszajött Pirnába, a felesége a lübecki rokonoknál maradt. Néhány nappal ezután magához hívatta Kront az ezredese. Komoly hangon, de kiméletesen tudtára adta Kronnak, hogy mennyi rosszat beszélnek városszerte a feleségéről s nem minden alap nélkül. Főszólitotta, járjon utána a dolognak, ne tartsa e híreszteléseket, egyúttal feleségével együtt tartózkodjék a társaságba való járástól. A katona tisztak feleségei ugyanis nem akartak érintkezni Kronnéval.

A főhadnagy megdöbben s nyomban kutatni kezdett, hogy adatokat szerezzen neje ellen. Ez sokkal könnyebben ment, mint gondolta. Megtudta, hogy felesége nem is egy, hanem három emberrel csalta meg őt, két katonatiszttel s egy bírósági hivatalnokkal. Leveleket talált, melyeket neje a szeretőihez intézett. Arról is meggyőződött, hogy a hűtlen asszony a kedveseinek ajándékokat vásárolt.

Kron sorra provokálta a szeretőket s miután az ezred becsületbírósga a párbajok mellett döntött, a főhadnagy mind a három urral megverekedett. Egymásután három pisztoly-párbajt vívott Kron főhadnagy a Pirna melletti erdőben s mind a három ellenfelét súlyosan megsebesítette. Ő maga azonban sértetlen maradt. Felesége ellen megindította válópört.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Vétkes bukás. Az aradi törvényszék ma vétkes bukás vétségéért hatvan korona pénzbüntetésre ítélte Mandelbaum Mórné és negyven korona pénzbüntetésre Mandelbaum Mór volt aradi kereskedőket. A házaspárnak előbb Pécskán, majd Aradon egymásután két helyen is volt üzlete. A legutolsó aradi üzletükkel csődbe jutottuk s 60,000 korona passzívával szemben csak éppen annyi aktívát tudtak felmutatni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Gazdatiszti-kör Pankotán. A pankotai és vidéki gazdatisztek e hó 17-én mintegy huszon-

ötven értekezletre jöttek össze a pankotai kaszinó helyiségében, hogy érdekeiknek hathatós védelme céljából egyesülett alakuljanak. Egy hangul g elhatározták és kimondták, hogy az Országos gazdatiszti egyesületnek, mint vidéki főköja, gazdatiszti kört alakítanak Pankota székhelyvel. Elnökké vál szották Szent Mór, Solyom-sy Lajos br. ternovai uradalmanak intézőjét. Tiszteletbeli tagokul megválasztották Solyom-sy Lajos bárót, Tagányi Sándort és Páncsó Gyulát. Egyben elhatározták, hogy a körülményekhez és viszonyokhoz alkalmazkodva mentől több tanulmányi kirándulást fognak rendezni. Az alakuló gyűlés után banket volt melyen a gazdatisz teken kívül a pankotai előkelőség is részt vett.

NAPIREND.

Január 20. Szorda. Róm. kath. naptár: Fabian és Sebestyén. — Protestáns naptár: Fabian és Sebestyén. — Görög-keleti naptár (január 7.): Ivan. — A nap két 7 óra 25 perccel, nyugszik 4 óra 23 perccel.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szordán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemúzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Keleten, délen elvete csapadék, éjjeli fagy.

Január 20. A városi árvaház igazgató-választmányi ülése délután 4 órakor.

Január 21. Az aradi vörös és feherkereszt-egyletek választmányi ülése délután 5 órakor (Megyeház).

Január 24. Az aradi kereskedelmi testület közgyűlése délelőtt 11 órakor (Kereskedelmi akadémia). — A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor. — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor (Millennium külön terem). — Az aradi vonós-négyes kamarazene-estéje délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Központi Szálló).

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, január 19.

Az időjárás szeszélyessége már bosszantó mérvet ölt. Mindennap másféle az időjárás.

Havas, esős, enyhe időnkben az utak is rongálódnak, noha ez ma még nem forgalmi akadály.

Alig 500 mm. buza és 500 mm. tengeri került forgalomba, mit napi áron vásároltak.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 7.10—7.20.

Buza közép 6.90—7.00

Tengeri 4.50—4.60.

Rozs névleges jegyzés 4.80—7.0.

Arpa névleges jegyzés 4.80—9.0.

Zab névleges jegyzés 4.90—5.00.

Irányzat változatlan.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésektelenségekről tesz je lentést: Lövy Armin, Budapest, — Paskesz Hirsch Fehér-Gyarmat. — Ciganek József, Graz.

Szeszüzlet.

— Január 19. —

Mai jegyzésünk: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12.80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 115—116 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 118—119 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 117—118 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 117—118 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 117—118 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 116—117 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 112—114 fillérig. Sertéslétszám: Január 16. napján volt készlet 22,035 darab, január 17. napján főlhajtatott 749 darab, január 17. napján elszállított 842 darab, január 18. napján maradt készlet 21,942 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 19.

Delitőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngö. Bányadi irányzat mellett 8000 métermázsza került forgalomba, gyöngön tartott áron. Egyéb gabonanemek bányadtak. Időjárás ködös.

Estitőzsde. Külföld változatlan.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.85—7.86
Buza októberre	7.15—7.66
Rozs áprilisra	6.60—6.61
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.50—5.51
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri októberre	—
Repece augusztusra	11.60—11.70

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	7.84—7.85
Buza októberre	7.65—7.66
Rozs áprilisra	6.60—6.61
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.49—5.50
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.28—5.29
Tengeri októberre	—
Repece augusztusra	11.60—11.70

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	678.—
Magyar hitelrészvény	775.20
Leszámitolóbank részvény	458.50
Rima-Murányi vasmű részvény	482.50
Oszták-magyar államvasuti részvény	671.25
Közúti vasut	597.—
Városi villamos vasut részvény	338.50

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. J. Mezőhegyes A megye hatósága útján a belügyminiszterhez kell felterjeszteni, a hol kiállítják az utlevelet. Ha sorait jól megértettük, ezt tetszett kérdezni. Bizonyosság okaért azonban jó lesz, ha a községi jegyzőhöz fordul, a ki az ön szóbeli előadása és felvilágosításai alapján körülményes tájékozást nyújthat a „pályázat”-t illetőleg.

Pénzügyőri szakasz, Arad. A kért ügyben nem szolgálhatunk felvilágosítással.

F. J. Körösbánya. Sorsjegyet nem huzták ki.

V. J. Talpas. Ajánlatát elfogadjuk.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felé érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahonc g. sv. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról sztv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Városháztér és Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.04	Mezőhegyes felől reg. 6.48
Battonya felé d. u. 12.01	Battonya felől d. e. 11.30
Mezőhegyes felé este 5.29	Battonya felől d. u. 4.01

Arad—Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

Kerpel Izsó

60,000 kötetes kölcsonkönyvtárába

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

a következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: *Bánffy*: Tanulmányok, *Szomaházy*: Két cigaretté közt, *Molnár F.*: Éva, *Pollák J.*: Erősek és gyöngék, *Tóth B.*: A magy. anekdoták. VI., *Jakab O.*: Pihenő, *Heijermann*: Ghettó, *Wildenbruch*: Kis mama, *Martos*: Bob he ceg, *Wolfner*: Meddő küzdelem, *Beck*: Új nemzedék, *Toldy*: Jezsuiták, *Pierce*: Szenvedélyek harca, *Tolsztoj*: Korunk rabszolgasága, *Smiles*: Takarékoság, *Mikszáth*: Mikor a mécses már csak pislog, *Akli Miklós*, *Almanach 1904*, *Beniczkyne*: Méta, *Két Mária*, *Jókai*: A hol a pénz nem Isten, *Lux T.*: Marcsa gondolatai, *Gáspár*: Hét év a tengeren stb. stb. Ifjúsági iratok: *Bársony*: Rab király, *Lőrinczy*: Hűségese szívek, *Kiss G.*: Rákóczi csillaga, *Mártha* naplója, *Tutsek*: Az élet iskolája, *Az édes otthon*, *Tábori*: Strepka stb.

Németben: *Champel*: Goldene Blumen, *Bilse*: Aus einer kleinen Garnison, *Kahlenberg*: Rheinfall, *Nixchen Waldow*: Die rote Locke, *Wolzogen*: Onkel Oszkar in Amerika, *Ompfeda*: Denise, *Erhard*: Die Rose v. Haff, *Mereely*: Die Pariser Range, *Berdau*: Uncle Sams Nichte, *Bernhard M.*: Das Corpus delicti, *Richlieux's*: Memoiren, *Berdau*: Jankeedoodle — Dolly, *Fothergill*: Der Konzertmeister, *Ohnet*: Der Gifthändler, *Kipling*: Das Mädchen aus Birma, *Reuter G.*: Lieselotte, *Willy*: Claudine geht, *Jensen*: Unter heisser Sonne, *Megede*: Sport, *Hertzog*: Die von Niederheim, *Hedenslyer*: Der Majorats-herr, *Roda*: Fr. Milänes Uhr, *Dr. Faust*: Was uns Frau Venus erzählt, *Dickens*: Die Pik-wiker, *Hornung*: Einbrecher aus Passion, *X.*: Briefe die ihn nicht erreichten, *Willy*: Die Geliebte des Prinzen Jean, *A*: Ein Minister in der Kutte, *Das graue Haus*, *Fürstenstein*: Die Spitzenkönigin, *Fels G.*: Die Rosenkränzer, *Valles*: Vingtras junge Lelden, *Thieme*: Der Fall Grembalsky, *Erler*: Kriminalgeschichten, *Erhard*: Gräfin Ruth, *Taylor*: Quenqueza etc.

Franciában: *Nielle*: Mon roman au Niger, *Willy*: Claudine s'en va, *La maitresse du prince Jean*, *Rosny*: Tnerése Degaudy, *Prévost*: Dernières lettres de femme, *Jourdan*: Beaumignon etc.

Angolban: *Craik Mrs.*: Agatha's husband, *My mother and Y*, *Crawford*: Katharine, *Marsh Mrs.*: The rose of Ashurst etc.

Az új magyar kölcsonkönyvtári jegyzék megjelent és már kapható. Havi kölcsondíj 1 kor. 20 fill. vagy kötetenként 8 fillér.

Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A könyvek újak és tiszták.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsontár,

melyben minden újdonság megjelenés után azonnal kapható.

259 oldalas zenekölcsontári jegyzék ára 40 fillér.

Ugyane cég Andrassy-téri könyv-, papír- és zenemű kereskedésében óriási mennyiségű antiquár könyvek és hangjegyek árusítatnak meglopó olcsó áron.

Egész könyvtárak vétele és eladása. Olvasó egyleti és kaszinói könyvtárak igen méltányos áron való kiegészítése és berendezése. — Egy orvos könyvtár olcsón eladó.

Irodai cikkek, festőkellékek és üzleti könyvek nagy választéka.

Pontos kiszolgálás vidékre is. Szolid árak. Keresem: *Kakas Márton*, *Mátyás Diák*, *Vasárnapi Ujság*, *Borsszem Jankó*, *Fliegende, Hét, Új Idők, Én Ujságom és Magyar Figaró* utóbbi évfolyamait füzve, vagy kötve.

REGÉNY-CSARNOK.

Az Antikrisztus csodái.

— Regény. —

Irtá: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlönynek fordította:

Cholnoky Viktor.

(47)

(Folytatás.)

IX

San Sebastiano.

A következő pillanatban feltárult a kapu s Gaetánó kirohant. Nem kellett neki Micaela csókja, mely mintha a halálnak s. entiné. Kísérletien borzalmas volt előtte ez az asszony, régi bitével. Elszaladt, mint az üldözött.

Mikor Gaetánó elrohant, donna Micaela még jó ideig ott maradt donna Eliza kertjében. Ugy állt ott, mintha kővé vált volna s nem érzett, nem gondolt s. mmit.

Egyszerre es ébe ötlött valami. Nem csak ő és Gaetánó vannak a világon. Apjára gondolt, ki beteg-n fekszik s kit régen magára hagyott.

Tüstént k. s. etet az ajtón át a korzóra, mely üres volt s elhagyott. A zaj s a lövöldözés még hallatszott messziről s Micaela azt gondolta, hogy bizonyára a Porta Etnánál harcolnak.

A nyári palota homlokzatán a legtisztább holdfény áradt el s Micaelát bámula-ba ejtette, hogy ilyen későn s ezen az éjszakán az erkélyajtók nyitva vannak s az ablaktáblák nincsenek zárva. De még jobban csodálkozott azon, hogy a kapu is, meg a boltajtó is tárva-nyitva volt.

Mikor átment a kapubejáró alatt, nem találta ott Pierót, az öreg portást. Az udvari lámpás nem volt meggyújtva s az udvarban nem volt egy lélek.

Micaela felment a lépcsőn a folyosóra s belebotlott valami kemény tárgyba. Egy bronz váza volt, mely rendes körülmények közt a zeneteremben állt. Pár lépcsőfokkal feljebb egy késre akadt. Vadászkés volt, hosszú törszerű pengével. Mikor Micaela felémelte, pár sötét csepp gördült alá róla. Az asszony látta, hogy vér.

S azt is megértette rögtön, hogy amitől az egész őszön át felt, az megtörtént. A banditák ott jártak a nyári palotában, hogy raboljanak. S mindenki, aki menekült, menekült; az apját pedig, aki nem tudta elhagyni az ágyat, bizonyára meggyilkolták.

Micaela nem tudhatta, hogy a rablók ott vannak-e még a házban. De azért most, hogy ott volt a veszedelem kelős közepén, eltűnt a félelem s Micaela sietett fel a házba, anélkül, hogy meggondolta volna, hogy egyedül és védelem nélkül van.

Végighaladt a folyosón s belépett a zeneterembe. A hold fénye széles csikokban rajzolódt a padlóra s az egyik fényes szalag közepén ott feküdt egy ember, mozdulatlanul elterülve.

Donna Micaela odahajolt a mozdulatlan test fölé. Giannita volt. Meggyilkolták. Mély tátongó seb volt a torkán.

Donna Micaela fölemeite s egyenesre fektette a holttestet, összefonta kezeit a kehén s lenyomta a szeméit. Közben a keze vértől le: szennyes s amint a langymeleg, ragadós vér megérezte, sirva fakadt.

— Ah, kedves jó testvérem, — szólt hangosan. — Ifju életed elfolyt ezzel a vérrrel együtt. Egész életeden át szeretél engemet s most elfolyt a véred az én házam védelmében. Szigorúságomnak az a büntése, hogy is en téged szakított el tőlem? Ah, testvérem, testvérem, nem büntethetél volna meg kevésbé fájdalmasan?

Lehajolt s megcsókolta a halott homlokát. — Nem hiszed, ugy-e? — szólt. — Tudod, hogy mindig hű voltam hozzád. Tudod, hogy mindig szerettelek,

Eszébe jutott, hogy a halott megvált már minden földi dologtól s nincs szüksége sem bannatra, sem a szeretet bizonyítékaira. S imádságot mondott a holttest mellett, mert az egyedüli, amit testvéreért tehetett, az volt, hogy jámbor fohászkodással egyengette lelkének az Istenzhez vezető utat.

Azután tovább haladt, mert nem felt többé, hogy vele történhetik valami, csak az töltötte el mondhatatlan szorongással, hogy mi történhetett az apjával.

Mikor vég ghaladt a palota disztermeinek hosszu során s ott állt a bet. szoba ajtaja előtt, keze sokáig kereste a kilincset s mikor megtalálta, nem volt ereje elfordítani a kulcsot.

Ekkor az apja kikiáltott a szobából s kérdezte, hogy ki jön. Mikor Micaela meghallotta a hangját s megtudta, hogy még él, úgy érezte, mintha minden megreszketne s összetörnék benne s minden szerve felmondaná a szolgáatot. Az agya s a szive nem engedelmeskedett többé s az izmai nem tudták fentartani. Az még eszébe jutott, hogy talán atól van ez, mert minden idege olyan túlfeszült. De aztán a megkönynybbülés valami sajátságos érzésével hosszú áu ássa esett.

Donna Micaela csak hajnal felé eszmélt fel éjulásából. Ez idő alatt sok minden történt. Az inasok eljöttek buvóhelyükről s elbirták donna Elizát. Az csinált rendet az elhagyott palotában, rendő. ökért küldött s elhívatta a fehérbarátokat. S ezek elvitték Giannit: holttestét haza az anyjához.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 109. sz.

Páratlan.

Szerdán, 1904. évi január hó 20 án:

A nebánsvirág.

Operette 4 felvonásban. Irták: H. Meilhac és A. Milaud. Zenéjét: Hervé. Fordította: Evva Lajos és Rákosi Viktor.

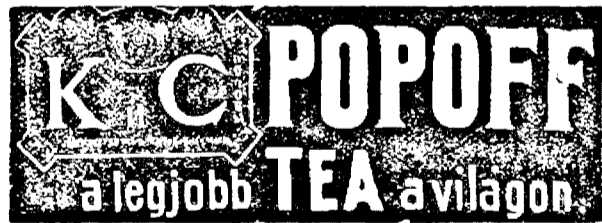
SZEMÉLYEK:

Denise	Fóti Frida.	Gustáv	Abai Gyula.
Chateau gróf	Győre Alajos.	Róbert	Juhai József.
Szinigazgató	Juhász S.	Lorló őrmester	Ligeti V.
Celestin	Polgár S.	Fejedelmő	Pajor Agnes.
Fernand	Németh J.	Corinna	Szilassy J.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Dr. Kertész Miksa
ügyvédi-irodáját
az új Minorita-épület
Weitzer János-utczai részébe
helyezte át. 281

Kapható: Vojtek és Weiss-nál. 3494

Bérház eladás.

Aradon, Lövész-utca 3a. szám alatti emeletes bérház, f. év január hó 22-én délután 3 órakor a törvényszék 88. sz. a. helyiségében bírói árverésen eladatik.

Kikiáltási 71382 korona. Bánatpénz ennek 10%-a. A vételár nagyobb része előnyös amartisotiónális kölcsonként a házon maradhat.

Bővebb értesítést Lukácsy Lajos ügyvéd (Forray-utca 2a.) nyújt.

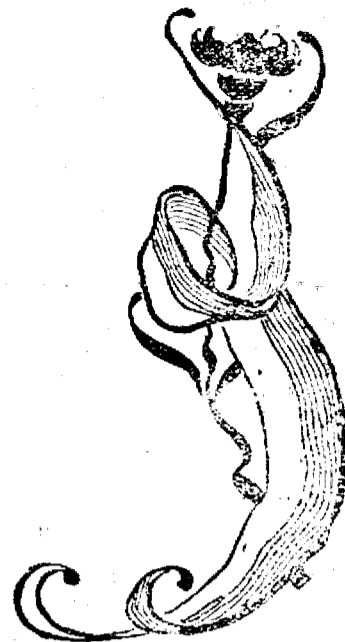
A Nagyszebeni Ált. Takarékpénztár.

Női reform nadrágok

(meghülés ellen a legjobb óvszer)

minden kivitelben és színben kaphatók.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

56169—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehéreneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

Állomáson	1. évi január hó
Arad	20-án d. u. 2 óra
Szeged	25-én d. u. 2 óra
Debreczen	26-án d. u. 2 óra

Budapest, 1904. évi január hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

584—1904.

Hirdetmény.

Az 1903. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által beterjesztett összeírású jegyzék 6 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1904. évi január 14-ől számított 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Ringsburg Mór és fia, Klein Benjámín, Stern Jakab, Weinberger Mór, kisk. Horovitz Erzsébet és Wanacsek Mátyás, a kik italmérési engedélyt kaptak nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület és nyújthat be a városi fogyasztási adófelügyelőségnél észrevételeket.

Arad, 1904. évi január hó 9-én.

A városi tanács

Nagy lelkesedéssel

és elismerőleg nyilatkoznak a **theafogyasztók, a Sultán rum és a Sultán thea** keveréssel készített élvezetes italról.

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és finom zamatot kölcsönöz. Ára egy fél literes üvegnek **80 kr.**, 1 literes üvegnek **1 irt 50 kr.**

Sultán Thea,

mely ötféle legjobb fajta keverékből áll. Ára: 1 deka **10 kr.**, $\frac{1}{8}$ kiló **1 irt.**, $\frac{1}{4}$ kiló **2 irt.**

Tyukszem és szemölcs ellen

eddig páratlanul áll a híres és egyedüli biztos szer, a **Hajós-féle**

ANAGALLIN.

Egy üvegnek az ára **35 kr.** 162

Fenti szerek kizárólag kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

278—1904. pm.

Hirdetmény.

Az arad csanádi egyesült vasutak aradi műhelytelepének kibővítéséhez Arad sz. kir. város határában szükséges földterületnek kisajátítását a m. kir. kereskedelemügyi minisztérium elrendelvé, ezen körülményt azzal teszem közzé, hogy a kisajátítási terv megállapítása és a kisajátítási ár meghatározása czéljából 1904. évi február hó 15-én d. e. 9 órakor Arad sz. kir. város emeleti tanács-termében tárgyalás fog tartatni s hogy folyó évi január hó 22-ől február 5-éig bezárólag a tervek és összeírások hivatalos helyiségben közszemlére kitétettek.

Arad, 1904. évi január hó 19-én.

Institúris,
polgármester.

Magy. kir. államvasutak áll. főnökség.

225—1904. szám.

Árverezési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárusítandó eszencz, ruhaezővet, könyvek, cognac, barchent, enyv, kézműáru, lószőr, éther, szerszám, stb. nyilvános árverezése Arad állomáson lévő teherkiadási raktárban 1904. évi január hó 20-án délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. cz. közönség ezennel meghivatik.

Az állomástönökség h.

Bakos.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szivhat.

legjobb valódi francozia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

PAGLIANO-SYRUP

Óvakodjunk utánszatoktól.

Csakis világoskék gyári jellel ellátott üveget kérjünk, amelyen **PAGLIANO GIROLAMO** tanár aláírása látható.

vértisztító- és edző-szer

1838 ik év óta biz os sikerrel használatban.

Készítője: **PAGLIANO GIROLAMO** egyetemi tanár
FLORENZ — Via Pandolfini — (Olaszország.)

Minden nagyobb gyógyszertárban kapható.

Raktár: Gutorl Földes Kelemennél.

A kinek

ismertető: kéjlen

házasra, nevelőre, újságíróra, könyvtárosra, segédre, íráskönyvre, gazdaságra, kőművesre, ügyvezetőre, kőművesre, kőművesre, kőművesre.

kudarcokra, gazdaságra, szakácsokra, szobalányra, házi- vagy irodaszolgáira, pénzeszámolóra, házmesterre, stb.-re van szüksége

Aki

eladni kíván

butort, kongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát.

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet.

házaszatot, toket, kocskát, lovat,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér ezért, ha az

„ARADI KOZLÖNY“

kis hirdetési rovatát használja.

Apró hirdetésekre

szolgáló levelezőlapok kaphatók

Aradon:**Révész Nándor**

könyvkereskedésében, Andrásy-tér, Minorita-palota

Ifj. Klein Mór

könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.

Kerpel Izsó

könyvkereskedésében, Andrásy-tér.

Keppich Zsigmond

papírkereskedésében, Andrásy-tér.

Ozv. Hammerschlag L.-né

dohánytösdéjében, Andrásy-tér.

Kis tőzsdében

Templom-utca.

Kohn László

Wagongyárban.

Hoffmann József

fűszerkereskedésében, Forray-utca.

Bauer Gyula

dohánytösdéjében, Andrásy-tér.

Weltzer János toll.

Nikkellezett acélból.

Kapható: Ingusz L. és Fiaival, Telefon 52.

Egy utczai uri lakás,

mely 4 szoba, alkoven (parkett és gázvilágítással), konyha, cseléd-szoba, fürdőszoba, kamara és a megfelelő mellékhelyiségekből áll, február 1-től átadandó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy teljesen jó karban levő két lőerejű

Gáz-motor,

amely most is üzemben van, méltányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban

Intelligens

fiatal, gyermektelen özvegy, 6000 korona hozománnyal, korosabb, nyugdíjképes uriember komoly ismeretségi öhajta házasság céljából. Levelet „Szerény” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 265

Egy kitűnő

Schunda-féle czimbalom jutányos áron eladó. Bővebbet: Boros Béni tér 11. szám alatt. 280

Intelligens

29 éves nő, egy olyan uriemberrel kíván ismeretséget kötni, ki őt anyagilag támogatná. Cím a kiadóhivatalban. 282

+ Elzsirosodást +

ártalmatlanul eltávolít annélkül, hogy az életmódot változtatni kellene Thiele zsírmentesítő teaaja. Csomag 175 fillér, 4 csomagnál bérmentes (utánvételes) küldés. Ludwig Thiele Droguist, Mannheim. 3491

Elefántcsont Névjegyek kaphatók Aradi Nyomda Rtársaságánál.

Arad legnagyobb**óra és ékszerraktára.****DEUTSCH IZIDOR**

óras és ékszerész

ARAD. TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek és eladások.

Legnagyobb választék és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ékszertárgyak,

tört arany és ezüstneműek készpénzért a legmagasabb áron megvételnek vagy más új tárgyra átcserélhetnek. 92

—Kéretik kísérletet tenni.—

Telefon 242. sz

Kerékpár és varrógép raktár!**Kalmár * ****** * József**

villanyműszerész

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek és kerékpárok

kedvező részletfizetések mellett kaphatók.

Készít telephon és villanycsengő berendezéseket. 227

Nagy szakszerű javító-műhely!

ALAPITTA TOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasággözvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg. 78

ALAPITTA TOTT 1890.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: Dr. HECHT

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvízgyógyimód, villámifény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 49

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Bélmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Nagy**arany-, ezüst- és ékszer-javitó műhely!**

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy az eddig Bonts-házban létezett Papp Kálmán utóda-féle

arany- és ezüst- műhelyemet

Forray- és Rövid-utca sarok

(Hajek-féle üveg-udvarba)

helyeztem át,

és mint eddig, úgy ezentul is mindennemű javításokat olcsón és pontosan eszközök, valamint régi törött arany és ezüstneműt legmagasabb árért veszek vagy újja alakítok. 53

A n. é. közönség becses bizalmát továbbra is kérem, tisztelettel

Papp Kálmán utóda.**Tanulók**

felvétetnek az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalokri kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalokri kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, s hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Minden írhat érette bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: Staat Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 4314